

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS 2021 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendroji informacija.

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas socialinių paslaugų teikimo mastui ir rūšims pagal gyventojų poreikius nustatyti įpareigoja savivaldybes kasmet sudaryti ir tvirtinti socialinių paslaugų planą. Socialinių paslaugų planas sudaromas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Socialinių paslaugų planavimo metodika ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų 2021 metų planas (toliau – Socialinių paslaugų planas) parengtas atsižvelgiant į Šiaulių miesto savivaldybės 2015–2024 metų strateginį plėtros planą ir Šiaulių miesto savivaldybės socialinės paramos įgyvendinimo programos 2021–2023 metų veiklos planą.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai.

Socialinių paslaugų teikimo tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmenims, šeimoms, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti.

Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai Šiaulių mieste atitinka Šiaulių miesto savivaldybės 2015–2024 metų strateginio plėtros plano 1 prioriteto „Atviras – aktyvi, kūrybinga ir atsakinga bendruomenė“ 1.3 tikslą „Kurti saugią socialinę aplinką“ ir šiam tikslui įgyvendinti keliamus uždavinius:

- didinti bendrųjų, socialinės priežiūros paslaugų įvairovę ir aprėptį ir prieinamumą;
- didinti socialinės globos paslaugų aprėptį ir prieinamumą;
- plėsti paslaugas vaikams ir šeimai.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų plano rengėjai – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Žmonių gerovės ir ugdymo departamento Socialinių paslaugų skyrius (toliau – Socialinių paslaugų skyrius), Šiaulių miesto savivaldybės globos namai, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, kompleksinių paslaugų namai „Alka“. Informaciją ir pasiūlymus planui pateikė ir Šiaulių miesto nevyriausybinių organizacijų, veiklą vykdančios socialinių paslaugų srityje.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Šiauliai – miestas Šiaurės Lietuvoje, ketvirtas pagal gyventojų skaičių šalies miestas, Šiaulių apskrities administracinis centras. Šiaulių miesto bendras plotas – 81,13 kv. km. Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami

jos struktūriniai padaliniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Šiaulių miestas suskirstytas į 2 seniūnijas (Rėkyvos ir Medelyno) ir 45 seniūnaitijas.

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis.

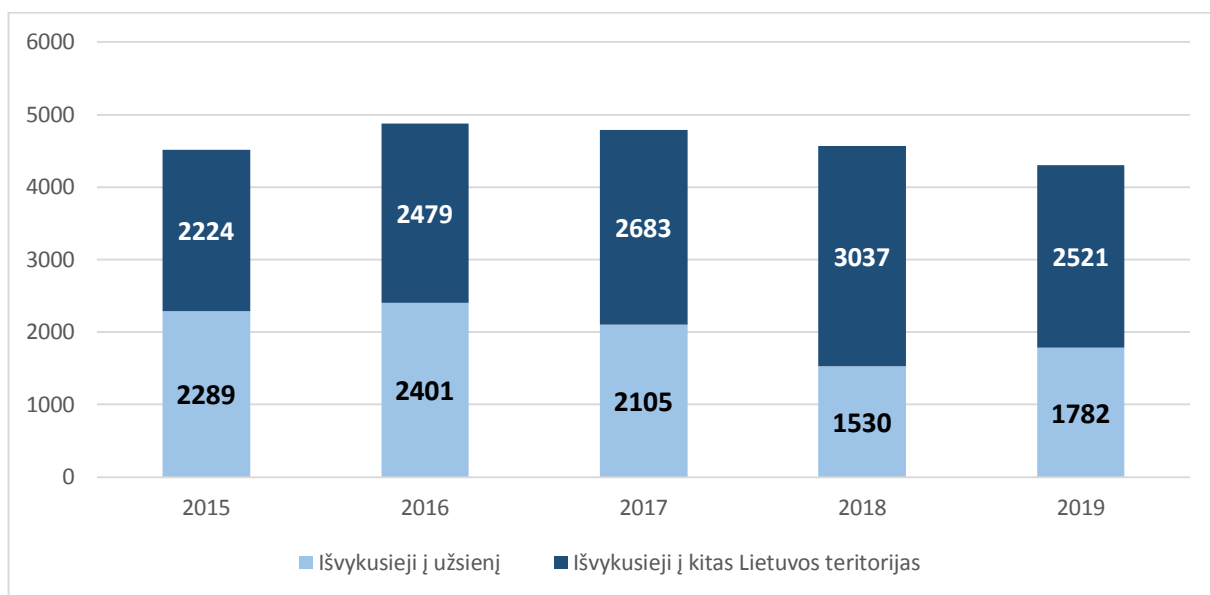
Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius (2020-10-01)
1.	Gyventojų skaičius (asmenys, deklaruoję gyvenamąją vietą Šiaulių mieste bei asmenys, įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą Šiaulių miesto savivaldybėje)	112 222
2.	Iš gyventojų, deklaravusių gyvenamąją vietą Šiaulių mieste, skaičius:	110 920
2.1.	senyvo amžiaus gyventojai (nuo 65 metų)	21 877
2.2.	darbingo amžiaus asmenys (nuo 18 metų iki 65 metų)	71 749
2.3.	vaikai	18 146
3.	Socialinę riziką patiriančios šeimos	428
4.	Vaikų skaičius socialinę riziką patiriančiose šeimose	518
5.	Globojamų vaikų skaičius, iš jų:	281
5.1.	šeimynose	20
5.2.	šeimose	190
5.3.	socialinės globos įstaigoje	53
5.4.	globos centre	18

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. liepos 1 d. Šiaulių m. savivaldybėje gyveno 101,854 tūkst. nuolatinių gyventojų. Per 2015-2020 m. laikotarpį Šiaulių miesto gyventojų sumažėjo 1 872 (nuo 103,726 tūkst. (2015) iki 101,854 tūkst. (2020)). Per 2015-2020 m. šalyje gyventojų sumažėjo 109,744 tūkst. (nuo 2.903,951 tūkst. (2015) iki 2.794,207 tūkst. (2020)).

Viena iš gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – neigiama natūrali kaita, nes mirusiųjų skaičius savivaldybėje per visą analizuojamą laikotarpį viršijo gimusiųjų skaičių. Neigiamas natūralios kaitos pokytis Šiaulių m. savivaldybėje 2019 m. buvo - 247 (2018 m. - 388). Visoje šalyje, kaip ir Šiaulių m. savivaldybėje, natūrali gyventojų kaita taip pat buvo neigiama (2019 m. - 10,888 tūkst., 2018 m. - 11,425 tūkst.).

Kita svarbi gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis – migracijos procesas. Šiaulių miesto savivaldybės atveju yra svarbi ir vidinė migracija (kai gyventojai išvyksta į kitas Lietuvos teritorijas, kitus miestus), ir tarptautinė emigracija (kai gyventojai išvyksta į užsienį). 2019 m. į Šiaulių miestą imigravo 5930 asmenų, emigravo 4303 asmenys.

Žemiau diagramoje matyti, kad tiek į užsienį, tiek į kitas Lietuvos teritorijas išvykstančiųjų skaičius per 2015-2019 metų laikotarpį ženkliai pasikeitė: 2015 m. į užsienį išvyko 65 gyventojais daugiau nei į kitas Lietuvos teritorijas, 2019 m. pastebimas atvirkštinis procesas – į kitas Lietuvos teritorijas gyventi išvyko 739 gyventojais daugiau nei į užsienį.

Iš Šiaulių m. išvykusiųjų gyventojų, į užsienį ir į kitas Lietuvos teritorijas, skaičiaus pasiskirstymas
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Dėl emigracijos keičiasi ir šeimos struktūra, t. y. šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai motina. Išlieka aukštas išsituokusių porų skaičius.

Ištuokos, santuokos Šiauliuose

Metai	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Susituokusios poros	826	777	688	481	667	435
Išsituokusios poros	441	395	267	229	371	228

Šaltinis – Šiaulių miesto savivaldybės administracija, atviri duomenys

2020 m. Šiaulių miesto savivaldybėje 1000 vyrų teko 1121 moterų. Per analizuojamą laikotarpį gyventojų pasiskirstymas pagal lytį kito nežymiai: vyrų dalis bendroje gyventojų struktūroje padidėjo nuo 44,1 proc. (2015) iki 47,1 proc. (2020), moterų – sumažėjo nuo 55,9 proc. (2015) iki 52,9 proc. (2020).

Gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija stebima darbingo amžiaus gyventojų grupėje, padidėjimas – 65 metų ir vyresnio amžiaus gyventojų grupėje. Per 2015-2020 m. laikotarpį bendroje Šiaulių m. savivaldybės gyventojų struktūroje įvyko tokie pokyčiai:

1. vaikų nuo 0-14 metų amžiaus dalis nepakito (14,5 proc. (2015) ir 14,5 proc. (2020));
2. gyventojų nuo 15-64 metų amžiaus sumažėjo 1 proc. punkto (nuo 67 proc. (2015) iki 66 proc. (2020));
3. gyventojų nuo 65 metų ir vyresnio amžiaus dalis padidėjo 1 proc. punkto (nuo 18,5 proc. (2015) iki 19,5 proc. (2020)).

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai.

Rinkos ekonomikos sąlygos išryškino žmonių grupes, kurioms socialinės paslaugos tapo itin svarbios. Tai šeimos, patiriančios socialinę riziką, vaikai su negalia ir jų šeimos, likę be tėvų globos vaikai, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos, suaugę asmenys, patiriantis socialinę riziką ir jų šeimos, vaikus globojančios šeimos, kiti asmenys ir šeimos.

Šiaulių miesto savivaldybės, kaip ir kitų šalies savivaldybių, gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja panašūs veiksniai. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia tiek

objektyvūs, tiek ir subjektyvūs veiksniai: visuomenės senėjimas, vidutinės gyvenimo trukmės ilgėjimas, nedarbas, negalia, alkoholio, narkotinių ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta, motyvacijos keisti situaciją stoka ir kitos priežastys.

Socialinių paslaugų poreikis tiesiogiai yra susijęs su vykstančiais socialiniais procesais visuomenėje:

- **demografinis senėjimas** – tai gyventojų amžiaus kaita, pasižyminti senyvo amžiaus žmonių skaičiaus didėjimu ir / arba jauno amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimu. Tokius gyventojų amžiaus struktūros pokyčius lemia gimstamumo mažėjimas, suaugusių gyventojų sveikatos gerėjimas ir jų mirtingumo sumažėjimas, neigiamas migracijos neto. Lietuvoje ir toliau fiksuojama ilgalaikė gyventojų senėjimo tendencija. 2020 metų spalio 1 d. Šiauliuose gyveno 18 146 vaikai, 71 749 darbingo amžiaus asmenys, 21 877 pensinio amžiaus asmenys (2019 metų spalio 1 d. gyveno 17 815 vaikai, 70 335 darbingo amžiaus asmenys, 21 357 pensinio amžiaus asmenys).

Senstant visuomenei, sunkėja mokesčių našta ekonomiškai aktyviems darbingo amžiaus gyventojams. Šiaulių miesto savivaldybėje senyvo amžiaus asmenys tampa viena iš didžiausių socialinių paslaugų gavėjų grupių. Pastebimas kompleksinės pagalbos asmens namuose paslaugų poreikis vienišiams asmenims, taip pat asmenims, kurių ryšiai su artimaisiais yra nutrūkę, turintiems sveikatos sutrikimų (dažniausiai psichikos negalią), turintiems žalingų įpročių (priklausomiems nuo alkoholio ar kitų psichotropinių medžiagų). Pagalbos į namus teikimo srityje jau keleri metai stebima nauja tendencija – pagalbos į namus gavėjų, kurių vaikai emigravę ir gyvena užsienyje, skaičiaus didėjimas. Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugas gaunančių asmenų skaičius ir paslaugų teikimo laikas per metus išaugo dėl pablogėjusios asmens sveikatos būklės arba sudėtingos socialinės situacijos šeimoje. Tikėtina, kad spartus miesto gyventojų senėjimas ir ateityje nulems ilgalaikės socialinės globos, slaugos ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikio didėjimą.

- **negalia**, laikotarpiu nuo 2020-01-01 iki 2020-10-01 į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą dėl neįgalumo kreipėsi Šiaulių miesto savivaldybės gyventojai, deklaravę savo gyvenamą vietą Šiaulių m. savivaldybėje:

	Neįgalumo lygis (vaikai)		Darbingumo lygis (suaugę)		Spec. poreikiai (pensinio amžiaus)	
	Pirminiai	Pakartotiniai	Pirminiai	Pakartotiniai	Pirminiai	Pakartotiniai
Kreipėsi	56	139	377	1035	318	331
Nustatyta	54	135	335	997	275	301

2020 m. spalio 1 d. duomenimis Šiaulių mieste 1539 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 981 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis. 501 darbingo amžiaus asmeniui (nuo 18 iki 65 m.) nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 239 asmenims nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis. 308 vaikams nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 67 vaikams nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

2020 m. Šiaulių miesto savivaldybė finansavo 12 Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus. Jų finansavimui skirta 227 960 Eur (iš valstybės biudžeto 177 260 Eur ir 50 700 Eur iš savivaldybės biudžeto).

	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Organizacijų skaičius	13	13	13	12	12
Paslaugas gavusių asmenų skaičius	1078	1093	1055	979	847
Skirtos lėšos, tūkst. Eur	157.5	186.9	203.1	213	228

Paslaugas gavo 847 asmenys: 755 neįgalieji, 92 šeimos nariai.

- **socialinė rizika** – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys (šeimos) patiria ar yra pavojus jiems patirti socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; išnaudojimas prekybai žmonėmis; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

Per 2020 m. 9 mėnesius Šiaulių mieste užfiksuotos 328 šeimos, patiriančios socialinę riziką, kuriose auga 526 vaikai. Pagrindinės priežastys, dėl kurių šeimos buvo įtrauktos į apskaitą: girtavimas, psichotropinių medžiagų vartojimas, socialinių įgūdžių stoka, negebėjimas tinkamai rūpintis vaiku, dėl vaikai nustatytos laikinosios globos, psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta prieš vaikus. Socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, teikė Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro 13 socialinių darbuotojų ir 6 atvejo vadybininkai, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų 5 socialiniai darbuotojai ir 3 atvejo vadybininkai, LPF „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“ 4 socialiniai darbuotojai ir 2 atvejo vadybininkai.

- **likę be tėvų globos vaikai.** Šiaulių miesto savivaldybėje buvo 281 be tėvų globos likę vaikai: 190 globojami šeimose, 20 vaikų – 4 šeimynose (nuo 2020-11-01 - 3 šeimynose), 53 vaikai – globos įstaigose, globos centre – 18.

Skatindama likusių be tėvų globos vaikų globą (rūpybą) šeimoje, Savivaldybė skyrė pagalbos pinigų vaiko globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, šeimynai, kurių globojamiems vaikams laikinoji globa (rūpyba) nustatyta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ir kai pagalbos pinigai nemokami kitoje savivaldybėje bei vaiko globėjams (rūpintojams), šeimynai, kai vaiko nuolatinė globa (rūpyba) paskirta teismo sprendimu (nutartimi) ir iki nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo laikinoji globa (rūpyba) buvo nustatyta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu arba Šiaulių apylinkės teismo sprendimu (nutartimi).

Vaikus globojančiai šeimai pagalbos pinigai skiriami ir mokami už kiekvieną globojamą (rūpinamą) vaiką, atsižvelgiant į vaiko amžių. Vadovaujantis Pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 16 d. sprendimo Nr. T-108 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 7 d. sprendimo Nr. T-45 „Dėl Pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ iš Savivaldybės biudžeto lėšų mokama: už globojamą (rūpinamą) vaiką nuo gimimo iki 3 metų amžiaus – 156 Eur dydžio išmoka pagalbos pinigais per mėnesį, globojant vaiką nuo 3 iki 12 metų – 195 Eur dydžio išmoka per mėnesį, globojant vaiką nuo 12 iki 18 (21) metų mokama 234 Eur dydžio išmoka per mėnesį. Budinčiam globotojui mokama 152 Eur dydžio išmoka per mėnesį už kiekvieną jo šeimoje laikinai prižiūrimą vaiką, nepriklausomai nuo vaiko amžiaus. Šeimynos dalyviui mokami 117 Eur dydžio išmoka per mėnesį už penktą ir kiekvieną paskesnę globojamą (rūpinamą) vaiką šeimynoje, nepriklausomai nuo vaiko amžiaus. Už 212 vaikų, netekusių tėvų globos, priežiūrą ir globą (rūpybą) 148 globėjams (rūpintojams) ir 2 šeimynų dalyviams nuo 2020-01-01 iki 2020-10-01 buvo išmokėti 269 319,37 Eur.

- **socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys** – tai darbingo amžiaus asmenys, esantys socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomi nuo azartinių lošimų, yra įsitraukę ar linkę įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyrę ar kuriems kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šiems asmenims

teikiamos apnakvindinimo, apgyvendinimo nakvynės namuose ir krizių centre paslaugos. Pagrindinės priežastys, dėl kurių asmenys kreipiasi – neturėjimas nuolatinės gyvenamosios vietos, smurtas artimoje aplinkoje, grįžimas iš laisvės atėmimo vietų. Savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugomis pasinaudojo 122 asmenys, kuriems buvo suteikta 9 040 paslaugų, laikino apnakvindinimo paslauga (nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, patiriantiems socialinę riziką, piktnaudžiaujantiems alkoholiu, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, esant krizinei situacijai ir pan., kai, nesuteikus šių paslaugų, iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei) suteikta 137 asmenims, kuriems buvo suteiktos 3 803 paslaugos.

Savivaldybės socialinių paslaugų centro Paramos tarnyboje 880 socialinę riziką patiriantiems asmenims buvo suteikta 18 560 maitinimo organizavimo paslaugų su Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimais ir 854 paslaugų gavėjams suteiktos maitinimo organizavimo paslaugos 7 950 kartų be Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimų.

4.3. Kiti rodikliai.

Didelę reikšmę Šiaulių miesto savivaldybės socialiniam sektoriui turi gyventojų užimtumas ir nedarbas. Užimtumo tarnybos duomenimis 2020 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo 243 271 bedarbių, arba 14,1 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. 2020 m. spalio 1 d. Šiaulių apskrityje registruoti bedarbiai sudarė 13,6 proc. apskrities darbingo amžiaus gyventojų. Registruotas moterų nedarbas – 14,8 proc., vyrų – 12,5 proc., jaunimo – 10,2 proc.

Metų bėgyje registruotas nedarbas sumažėjo visose Šiaulių apskrities savivaldybėse, daugiausia darbingo amžiaus gyventojų buvo registruota bedarbiais Kelmės r. savivaldybėje – 19,6 proc., mažiausiai – Pakruojo savivaldybėje – 9,4 proc.

Per 2020 m. rugsėjo mėnesį Šiaulių apskrityje įregistruoti 3406 bedarbiai (773 daugiau nei rugpjūčio mėnesį) ir 3330 nauji darbo apsiūlymai (79 mažiau nei rugpjūčio mėnesį). Per mėnesį į darbo rinką sugrįžo 2553 darbo ieškantys asmenys: 2235 – įdarbinti, 318 – nukreipti į aktyvios darbo rinkos politikos priemonės.

Užimtumo tarnybos Šiaulių skyriaus duomenimis laikotarpiu nuo 2020-01-01 iki 2020-09-30

buvo įdarbinti 466 asmenys su negalia, iš jų pagal negalės pobūdį:

- darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas iki 25% darbingumo lygis – 15;
- darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems nustatytas iki 30-40% darbingumo lygis – 174;
- darbingumo lygis 45-55% - 277.

Profesinė rehabilitacija – tai asmens darbingumo, profesinės kompetencijos ir pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje atkūrimas arba didinimas ugdymo, socialinio, psichologinio, rehabilitacijos ir kitomis poveikio priemonėmis. Profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis nustatomas asmenims, kurie be šių paslaugų negali dirbti ankstesnio darbo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją arba kito darbo, atitinkančio jų profesinę kvalifikaciją, įgyti naują profesinę kvalifikaciją arba atlikti kitos profesinės kvalifikacijos reikalaujančius darbus dėl ligos, sveikatos būklės ar organizmo funkcijų sutrikimų. Per profesinę neįgaliečių rehabilitaciją Šiaulių darbo rinkos mokymo centre 1 asmuo su negalia įgavo naują profesiją.

Nurodytu laikotarpiu šiose socialinėse įmonėse, kurios įdarbina neįgaliuosius, buvo įdarbinta 56 asmenys su negalia: VŠĮ „Aksida“ – 7, UAB „Švaros piramidė“ – 14, UAB „Rubus“ – 8, UAB „Tasiga“ – 15, UAB „Aukstata“ – 8, UAB „Šiaulių vyturys“ – 4.

Šiaulių miesto savivaldybė, įgyvendindama Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą rengia ir įgyvendina Užimtumo didinimo programą, kurios uždavinys – sukurti laikinas darbo vietas, į kurias būtų įdarbinti bedarbiai, ir jiems sudarytos galimybės integruotis į darbo rinką, įgyti ir (ar) išsaugoti darbinius ar profesinius įgūdžius. Šios programos priemonės skirtos šiems asmenims: rūpintiniams, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kol jiems sukaks 25 metai; nėsčioms moterims, vaiko motinai (įmotei) arba tėvui (įtėviui), vaiko globėjui, rūpintojui ir asmenims,

faktiškai auginantiems vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenims, prižiūrintiems sergančius ar neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra; grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą (iki 2018 metų spalio 1 d. – Lietuvos darbo birža) ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų; piniginės socialinės paramos gavėjams; priklausomiems nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigusiems psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo; prekybos žmonėmis aukoms, baigusioms psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jos kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo; grįžusiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniais bei jų šeimų nariams (sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų), jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo į Lietuvą nuolat gyventi dienos; turintiems pabėgėlio statusą ar kuriems yra suteikta papildoma ar laikinoji apsauga; asmenims, patiriantiems socialinę riziką; vyresniems kaip 40 metų.

Igyvendinat 2020 metų Šiaulių miesto užimtumo didinimo programą buvo steigiamos laikinos darbo vietos ir organizuojamas laikinas užimtumas:

- vykdant teritorijų, aplinkos tvarkymo, viešojo naudojimo teritorijų tvarkymo ir priežiūros, apželdinimo ir želdinių priežiūros darbus Šiaulių miesto savivaldybei priskirtose valstybinėse ir Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje įsteigta 12 laikinų darbo vietų;

- teikiant socialinės paslaugos asmenims su negalia ir vienišiams pagyvenusiems asmenims namuose bei socialinės globos įstaigose, įsteigta 7 laikinos darbo vietos;

- teikiant mokytojo (auklėtojo) padėjėjo paslaugas, įsteigta 15 laikinų darbo vietų.

2020 metais viso įsteigtos 34 laikinos darbo vietos.

Pagalba maisto produktais labiausiai skurstantiems Šiaulių miesto gyventojams. Vienas iš socialinių paslaugų plėtros indikatorių yra paramos maisto produktais ir higienos prekėmis (toliau - Parama) gavėjų skaičius. Europos pagalba labiausiai skurstantiems asmenims skiriama, kai vienam šeimos nariui ar vienam gyvenančiam asmeniui vidutinės mėnesinės pajamos neviršija 1,5 Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžio (187,50 Eur) per mėnesį. Vadovaujantis Šiaulių m. savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. A-1945 „Dėl Paramos iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020-03-31 įsakymo Nr. A-430 redakcija) išimties tvarka Parama skiriama, kai bendrai gyvenančių asmenų pajamos vienam nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) viršija 1,5 VRP (187,50 Eur) dydį, bet neviršija 2,5 VRP (312,50 Eur) dydžių per mėnesį, kai: tarp bendrai gyvenančių asmenų (ar vienas gyvenantis asmuo) yra neįgalus ar pensinio amžiaus; šeimai, auginančiai 3 ir daugiau vaikų; asmeniui, vienam auginančiam vaiką (vaikus); šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, ir kai joms yra teikiamos socialinės priežiūros paslaugos; sunki materialinė padėtis (sunki bendrai gyvenančio asmens (arba vieno gyvenančio asmens) liga, nelaimingas atsitikimas, gaisras, stichinė nelaimė ir kiti nenumatyti atvejai). Paramą nepasiturintiems gyventojams skiria Savivaldybė kartu su partneriu Labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“.

2020 m. paramą maisto produktais ir higienos prekėmis gavo 4 002 Šiaulių miesto gyventojai.

Pagalbos maisto produktais gavėjų skaičius Šiaulių mieste 2015-2020 m. laikotarpiu:

Metai	Gavėjų skaičius
2015	4387
2016	3910
2017	3567
2018	4273

2019	3923
2020	4002

Nepalankios demografinės tendencijos – gimstamumo mažėjimas, šeimos struktūros kitimas (daugėja šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai – motina), visuomenės senėjimas, didėjanti jaunų žmonių emigracija, lemia socialinių problemų didėjimą, dėl kurio auga socialinių paslaugų poreikis. Apibendrinus galima teigti, kad pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Šiaulių mieste yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys su negalia ir jų šeimos, socialinę riziką patiriančios šeimos ir jose augantys vaikai.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Socialinių paslaugų tinklą Šiaulių mieste sudaro stacionarias ir nestacionarias socialines paslaugas teikiančios įstaigos, kurias teikia biudžetinės, viešosios, privačios įstaigos ir nevyriausybinių organizacijos. Socialines paslaugas, teikiamas Šiaulių miesto gyventojams, administruoja Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyrius.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų Savivaldybės
1.	Socialinės globos namai (trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa)	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	Savivaldybės	82	22
		Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	Savivaldybės	63 (iš jų 6 Šiaulių miesto gyventojai)	4 Šiaulių miesto gyventojai
		Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai	Savivaldybės	44	44
2.	Šeimynos	V. Gumuliausko šeimyna „Vaiko šviesa“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	7	6
		D. Gumuliauskienės šeimyna „Vaiko draugas“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	4 (iki 2020-07-01)	4 (iki 2020-07-01)
		M. Ramonienės šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	4	4
		R. Ramono šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	9	9
3.	Laikino gyvenimo namai (apgyvendinimo nakvynės namuose ir laikino apnakvyndinimo paslauga, apgyvendinimo krizių centre paslauga)	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba	Savivaldybės	160	160
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacija	15	15
		Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys Dienos centras	Savivaldybės	74	50

4.	Dienos socialinės globos centrai	„Goda“			
		Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	Savivaldybės	4	-
		Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius	Savivaldybės	24	2
5.	Savarankiško gyvenimo namai	Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys Savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės	65	59
6.	Grupinio gyvenimo namai	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	Savivaldybės	12 (1 iš jų Šiaulių miesto gyventojas)	-
7.	Bendruomeniniai vaikų globos namai	VšĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“	Nevyriausybinių organizacija	8	8
8.	Socialinės priežiūros centrai	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras	Savivaldybės	30	30
		Kompleksinių paslaugų namų „Alka“ dienos užimtumo grupė vaikams, turintiems negalią	Savivaldybės	13	13
		Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų vaikų dienos centras	Savivaldybės	19	19
		VšĮ „Gelbėkit vaikus“	Nevyriausybinių organizacija	30	30
		Klubas „Tarp savų“	Nevyriausybinių organizacija	28	28
		Regbio sporto klubas „Vairas“	Nevyriausybinių organizacija	26	26
		Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Religinė	33	33
		LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	LPF	35	35
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacija	24	24
9.	Bendruomeninės įstaigos*	Šiaulių artrito draugija „Artis“	Nevyriausybinių organizacija	54	-
		Šiaulių krašto žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Lemtis“	Nevyriausybinių organizacija	80	-
		VšĮ Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras	Nevyriausybinių organizacija	62	62
		VšĮ LASS Šiaurės rytų centras	Nevyriausybinių organizacija	129	-
		Žmonių su fizine negalia sporto klubas „Entuziastas“	Nevyriausybinių organizacija	30	30
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių viltis“	Nevyriausybinių organizacija	59	-

		Šiaulių kurčiųjų sporto klubas „Aidas“	Nevyriausybinių organizacija	55	55
		Šiaulių miesto neįgaliųjų klubas „Dvasinė šiluma“	Nevyriausybinių organizacija	80	-
		Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“	Nevyriausybinių organizacija	52	52
		Šiaulių miesto neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacija	133	133
		Lietuvos neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacija	35	35
		Šiaulių apskrities sergančiųjų išsėtine skleroze draugija	Nevyriausybinių organizacija	76	76
		Šiaulių miesto neįgaliųjų sporto klubas „Šiaulietis“	Nevyriausybinių organizacija	10	10
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacija	53	-
		Šiaulių parkinsono draugija	Nevyriausybinių organizacija	70	-
		VšĮ „Sielos harmonija“	Nevyriausybinių organizacija	70	-
		Asociacija „Olimpikas“ (sportas)	Nevyriausybinių organizacija	20	20
		VšĮ „Sielos harmonija“ (sportas)	Nevyriausybinių organizacija	55	55
		Asociacija „Šiaulių lietaus vaikai“ (sportas)	Nevyriausybinių organizacija	30	30
10.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	5 124	5 124
		Šiaulių vyskupijos Caritas (<i>integrati pagalba asmenims namuose</i>)	Religinė	59	1
		Bendruomeniniai šeimos namai (VšĮ Socialinių inovacijų centras)	Nevyriausybinių organizacija	125	-
		Bendruomeniniai šeimos namai (VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija)	Nevyriausybinių organizacija	153	-
		Bendruomeniniai šeimos namai (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, <i>asmeninio asistento paslauga</i>)	Savivaldybės	23	-
		„SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ (<i>Šeimų stiprinimo programa</i>)	LPF	76 (šeimos)	76 (šeimos)
		VšĮ „Žmogiškųjų išteklių stebėsenos ir plėtros biuras“ (<i>teikia socialines paslaugas: mediaciją, sociokultūrines, psichosocialines, socialinių įgūdžių ugdymo, pagalbos priimančias sprendimus, kompleksines, šeimos konferencijos metodo taikymo, integracijos į darbo rinką paslaugas</i>)	Nevyriausybinių organizacija	neribotas	
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ (<i>Socialinių dirbtuvių paslauga asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią</i>)	Nevyriausybinių organizacija	44	-
		Šiaulių apskrities sergančiųjų išsėtine skleroze draugija (<i>pavežėjimo su pagalba paslauga asmenims turintiems negalią</i>)	Nevyriausybinių organizacija	neribotas	77

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje pakankamumo lygis.

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas reglamentuoja, kad socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos. Šiaulių mieste pagrindinė socialinių paslaugų organizatorė yra savivaldybė, socialines paslaugas administruoja Socialinių paslaugų skyrius, o teikia Šiaulių miesto savivaldybės įsteigtos socialinių paslaugų įstaigos, organizacijos, iš kurių perkamos socialinės paslaugos, įstaigos, su kuriomis sudaromos lėšų kompensavimo už suteiktas paslaugas sutartys, ir nevyriausybinių organizacijos, kurių projektai iš dalies finansuojami iš savivaldybės biudžeto lėšų:

Šiaulių miesto savivaldybės globos namai (toliau – Globos namai) (Energetikų g. 20A), kurių tikslas – užtikrinti socialinį saugumą ir padėti įveikti socialinę atskirtį, ugdyti gebėjimus savarankiškai rūpintis savimi asmenims, dėl amžiaus ar neįgalumo iš dalies ar visiškai neturintiems, neįgijusiems arba praradusiems gebėjimus rūpintis asmeniniu gyvenimu, taip pat nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems senyvo amžiaus asmenims ir (ar) neįgaliesiems sudaryti sąlygas savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą skatinant ir ugdant jų saviraišką pagal turimus gebėjimus; teikti socialinės priežiūros, dienos, trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos ir slaugos paslaugas senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems, turintiems proto ir/ar psichinę negalią, gerinti šių žmonių gyvenimo kokybę, vykdyti jų socialinę integraciją. Įstaigoje veikia šie padaliniai: dienos socialinės globos centras „Goda“ (toliau – dienos centras „Goda“), Stacionarios globos ir slaugos padalinys, Savarankiško gyvenimo namai, Integralios pagalbos į namus padalinys.

Dienos centre „Goda“ (Žalgirio g. 3) teikiama dienos socialinė globa - visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu. Dienos centras Goda teikia dienos socialinę globą darbingo amžiaus (nuo 18 metų) asmenims su negalia, kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas ir asmenims su sunkia negalia. Socialinių paslaugų gavėjai dienos centre „Goda“ gali praleisti 8 valandas per dieną nuo pirmadienio iki penktadienio. Paslaugos sudėtis: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, laisvalaikio organizavimas, ugdymo organizavimas, maitinimo organizavimas (tris kartus per dieną), kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, darbinių įgūdžių ugdymas, sveikatos priežiūros paslaugos. Taip pat teikiamos ne visos dienos socialinės globos paslaugos, kai socialinių paslaugų gavėjui teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu, bet ne ilgiau kaip 5 valandas per dieną. 2020 m. dienos socialinės globos paslaugas gavo 74 asmenys, iš jų 8 naujiems asmenims. 2020 m. kovo mėn. pradėtos teikti paslaugos renovuotame dienos centro „Goda“ pastate, kuriame atlikus pastato renovaciją, pritaikant jį neįgaliųjų poreikiams (įrengti liftai, keltuvai), atsirado galimybė dienos centro paslaugas teikti ir asmenims, turintiems fizinę negalią.

Dienos centro „Goda“ socialinių paslaugų gavėjams, negalintiems dėl savo negalios naudotis visuomeniniu transportu, gyvenantiems toli nuo dienos centro „Goda“ ar esant nepatogiam susisiekimui nuo namų, teikiamos pavėžėjimo specialiuoju transportu paslaugos. 2020 m. 16 socialinių paslaugų gavėjų naudojo specialiojo transporto paslaugomis.

Stacionarios globos ir slaugos padalinys (Energetikų g. 20A) teikia **ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas**. Ilgalaikė socialinė globa – tai visuma paslaugų, kurioms visiškai nesavarankiškam asmeniui neribotai teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Į socialinės globos namus nukreipiami asmenys, kuriems nustatytas ilgalaikės socialinės globos poreikis, reikalinga nuolatinė slauga ir priežiūra, ir kuriems teikiamų socialinių paslaugų į namus nebepakanka. Per 2020 metus į Globos namus ilgalaikiai globai atvyko 48 asmenys, per metus mirė 6 asmenys, išvyko 1 asmuo. Laukiančių ilgalaikės socialinės globos paslaugų eilėje yra 46 asmenys.

34 asmenims buvo teikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos (ne ilgesnė nei 6 mėn. trukmė). 2020 metais trumpalaikės globos poreikis nebuvo patenkinamas dėl vietų stokos.

Savarankiško gyvenimo namuose (Energetikų g. 20A) sudarytos namų aplinkos sąlygos ir reikalingos paslaugos suteikiamos asmenims (šeimoms), kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros. Savarankiško gyvenimo namuose gyvenantys asmenys savarankiškai tvarko savo asmeninį (šeimos) gyvenimą: gamina maistą, moka už komunalines paslaugas, apsiperka ir kt., pagal poreikį padedant socialiniam darbuotojui ar individualios priežiūros personalui. Socialiniai darbuotojai ir jų padėjėjai organizuoja įvairias, gyventojų poreikius tenkinančias, ir užimtumo veiklas: padeda tvarkytis buityje, organizuoja išvykas, mini valstybines ir asmenines gyventojų šventes, dalyvauja kartą per mėnesį aukojamose Šv. Mišiose, kineziterapijos specialisto vedamose grupinėse ir individualiose mankštose. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų sudėtis konkrečiam asmeniui gali būti skirtinga, nes yra atsižvelgiama į asmens poreikius: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, apgyvendinimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo (namų ruošoje, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant ir mokant mokesčius, planuojant ir atliekant namų ruošos darbus, bendraujant ir pan.), kitos socialinės paslaugos.

Savarankiško gyvenimo namuose 2020 metais paslaugos buvo suteiktos 59 asmenims. 2020 metais socialinės priežiūros poreikis buvo patenkinamas, nes eilėje nėra laukiančių asmenų.

Integralios pagalbos į namus padalinys (Energetikų g. 20A) teikia visumą paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu asmens namuose. Integrali pagalba (socialinė globa ir slauga) asmens namuose teikiama 5 kartus per savaitę nuo 4 iki 8 val. per dieną, atsižvelgiant į paslaugų gavėjo sveikatos būklę. Integralios pagalbos namuose tikslas – siekti kokybiškos integralios pagalbos namuose senyvo amžiaus asmenims ir (ar) asmenims su negalia bei konsultacinės pagalbos šeimos nariams, prižiūrintiems šiuos asmenis, padėti šeimos nariams prižiūrintiems savo artimuosius derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Paslaugų gavėjai: suaugę asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir kurie gyvenamąją vietą deklaravę Šiaulių miesto savivaldybėje. Integralios pagalbos gavėjams teikiamos informavimo, konsultavimo, maitinimo paslaugos, ugdomi ir palaikomi kasdieninio gyvenimo įgūdžiai (tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant, planuojant ir atliekant buitinius darbus), teikiama pagalba asmeniui rengiantis, maitinant, prausiant, judant, užtikrinamos asmens higieninės reikmės, administruojamas vaistų vartojimas, atliekamos injekcijos, pragulų profilaktika, matuojamas arterinis kraujo spaudimas ir kitos slaugos procedūros pagal įstaigos ir specialistų kompetenciją. Asmenims, prižiūrintiems artimuosius namuose, teikiamos individualios bei grupinės šeimos konsultacijos, siekiant jiems suteikti reikalingų žinių ir įgūdžių senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų priežiūros bei slaugos srityje. Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis per 2020 metus (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 69 asmenys.

Nuo 2020 m. sausio 20 d. buvo teikiamos dalinai finansuojamos „atokvėpio“ paslaugos tėvams ar globėjams, kurie rūpinasi vaikais su proto ir (ar) psichikos negalia, jų namuose. Paslaugos buvo teikiamos 4 val. per dieną, 5 kartus per savaitę pagal poreikį. Šiaulių mieste paslaugos buvo suteiktos 6 proto ar (ir) psichikos negalią turinčių asmenų šeimos nariams, tėvams ar globėjams. 2 asmenys atsisakė teikiamų paslaugų. „Atokvėpio“ paslauga padėjo tėvams, globėjams, rūpintojams atgauti jėgas bei suteikė galimybę dalyvauti darbo rinkoje, sociokultūriniame visuomenės gyvenime.

Paslaugą sudarė:

- specialisto atvykimas į paslaugos gavėjo namus;
- pagalba tenkinant paslaugos gavėjo fiziologinius poreikius (maitinimas, higiena, kūno priežiūra (esant būtinybei), užtikrinant specialisto pritaikyto gydymo tęstinumą ar palaikymą;

- pagalba tenkinant paslaugos gavėjo psichosocialinius poreikius (pasivaikščiojimas, užsiėmimas paslaugos gavėjo norus ir gebėjimus atitinkančia veikla, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, lankymasis įvairiose įstaigose ir institucijose ir pan.);
- pagalba šeimos nariams, tėvams ar globėjams buitinėse ir gyvenimiškose situacijose, susijusiose su paslaugos gavėjo poreikiais.

Apsaugoto būsto paslauga suaugusiems asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią Šiaulių regione. Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, įgyvendindamas institucinės globos įstaigų pertvarką Lietuvoje, Europos Sąjungos (ES) lėšomis įgyvendina projektą „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“. Šiaulių miesto savivaldybės globos namai pagal partnerystės sutartį nuo 2020 m. gegužės 18 d. pradėjo teikti Apsaugoto būsto paslaugas, kurių tikslas – suteikti sąlygas suaugusiems asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią gyventi bendruomenėje, bei siekti jų optimalaus savarankiško funkcionavimo visuomenėje. Paslauga apima konsultavimą, tarpininkavimą, socialinių įgūdžių ugdymą ir palaikymą, gyvenamosios vietos suteikimą bendruomenėje, derinant tai su individualia atvejo vadybininko pagalba ir kitomis paslaugomis bendruomenėje, padedančiomis plėtoti ir palaikyti asmenų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, siekiant visiško jų savarankiškumo. Paslauga gali būti teikiama vienu metu ne daugiau kaip 4 (keturiems) asmenims. Projekto trukmė 36 mėnesiai. Minėtas paslaugas teikia atvejo vadybininkas.

2020 m. trumpalaikės socialinės globos paslaugos apsaugotame būste buvo teikiamos 4 asmenims turintiems proto ir (ar) psichinę negalią, kurie gyveno paskirtame būste ir mokėsi savarankiško gyvenimo įgūdžių,

Socialinių dirbtuvių paslauga asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią Šiaulių regione. Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, įgyvendindamas institucinės globos įstaigų pertvarką Lietuvoje, Europos Sąjungos (ES) lėšomis įgyvendina projektą „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“. Pagal partnerystės sutartį Šiaulių miesto savivaldybės globos namai nuo 2020 m. birželio 15 d. pradėjo teikti Socialinių dirbtuvių paslaugą suaugusiems darbingo amžiaus asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią. Šios paslaugos tikslas – ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės (produkto) gamybą ir (ar) paslaugos atlikimą, didinti asmenų įsidarbinimo atviroje darbo rinkoje galimybes. Vienu metu projekte dalyvauja iki 10 (dešimties) asmenų.

Projekto metu vykdomi maisto gaminimo, aplinkos tvarkymo darbai ir keramikos dirbinių gamyba. Per visą laikotarpį projekte dalyvavo 24 proto ir (ar) psichikos negalią turintys asmenys.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras (toliau – Socialinių paslaugų centras) (Tilžės g. 63B), įgyvendindamas jam pavestas funkcijas, paslaugas teikia kartu su šiais padaliniais: Priėmimo ir dienos užimtumo tarnyba (Tilžės g. 63B), Pagalbos į namus tarnyba (Tilžės g. 63B), Paramos tarnyba (Stoties g. 9 C), Pagalbos šeimai tarnyba (Stoties g. 9 C), Vaikų dienos centras (Stoties g. 9 C), Laikino apnakvindinimo tarnyba (Pakruojo g. 41).

Socialinių paslaugų centras, teikdamas bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas:

- informuoja ir konsultuoja bendruomenę apie teikiamas paslaugas, analizuoja ir rekomenduoja klientams reikiamą pagalbą, sudaro klientų užimtumo programas, organizuoja klientų socialinių įgūdžių palaikymą ir atkūrimą, fizinę ir psichologinę reabilitaciją bei sociokultūrinę veiklą, organizuoja būsto ir aplinkos neįgalųjų poreikiams pritaikymo programas, neįgalųjų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis bei teikia kitas bendrąsias socialines paslaugas;

- teikia specialaus transporto paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir dėl to, ar dėl nepakankamų pajamų, negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu;

- organizuoja bei teikia socialinės priežiūros ir integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos paslaugas) asmens (šeimos) namuose, padeda asmenims tvarkytis buityje, kad asmenys išvengtų stacionariosios globos paslaugų ar jas atitolintų;

- organizuoja socialiai remtinų ir rizikos grupių asmenų nemokamą maitinimą, aprūpina skurstančius asmenis būtiniausiais daiktais (drabužiais, avalyne ir kt.), teikia asmens higienos ir kitas bendrąsias socialines paslaugas;

- vykdo socialinės priežiūros socialinę riziką patiriančioms šeimoms paslaugas, kurios dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, arba kurios dėl negalios, skurdo, socialinių įgūdžių stokos negali ar nemoka prižiūrėti vaikų, arba (ir) naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos (vaikų) interesams ir pan.;

- organizuoja ir teikia globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugas, suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus;

- teikia laikino apnakvindinimo paslaugas gyvenamosios vietos neturintiems ar laikinai negalintiems ja naudotis socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir asmenims krizių atvejais, ar dėl šeimoje iškilusių problemų, dėl kurių iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei.

Per 2020 metų sausio-rugsėjo mėn. Socialinių paslaugų centre buvo suteiktos 285 074 paslaugos 5 124 paslaugų gavėjams.

Siekiant palaikyti ir atstatyti šeimų savarankiškumą, padėti tose šeimose augantiems vaikams, **socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas** teikė 6 atvejo vadybininkai ir 13 socialinių darbuotojų, dirbančių su šeima. Paslaugos buvo suteiktos 247 šeimoms, kuriose augo 284 vaikai.

Populiarinant globą šeimoje ir įvaikinimą, skatinant šeimas įvaikinti ir globoti, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro **Globos centras** 2020 metais dalyvavo įgyvendinant projektą „Vaikų gerovės ir saugumo didinimas, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimas bei prieinamumo plėtra“. Globos centre paslaugas teikė 7 socialiniai darbuotojai (globos koordinatoriai) ir 2 atestuoti (globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymo ir konsultavimo (GIMK)) socialiniai darbuotojai, teikiantys pagalbą globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, 1 psichologas (0,5 etato).

Globos centre buvo suteiktos 4467 paslaugos 347 paslaugų gavėjams: 1906 informavimo paslaugos, 1481 konsultavimo paslaugos, 33 vaiko laikinosios globos organizavimo paslaugos, 42 individualaus pagalbos vaikui plano sudarymo paslaugos, 292 intensyvios pagalbos teikimo paslaugos, 33 dalyvavimo vaiko laikinosios ir nuolatinės globos peržiūrose paslaugos, 23 globėjo (rūpintojo) vykdomos veiklos vertinimo paslaugos, 208 tarpininkavimo paslaugos, 149 psichologo paslaugos, darbuotojai dalyvavo 7 vaikų susitikimuose su biologiniais tėvais.

Buvo parengta 17 teigiamų išvadų dėl asmenų tinkamumo tapti globėjais (rūpintojais), tėvais, budinčiais globėjais (12 asmenų parengti tapti globėjais (rūpintojais), 1 - tėviu, 4 - budinčiais globėjais). Buvo pateiktos 2 rekomendacijos dėl asmenų tinkamumo priimti vaiką laikinai svečiuotis.

19 asmenų (15 šeimos) buvo organizuoti pagrindiniai GIMK mokymai, 6 asmenims (5 šeimos) - specializuoti GIMK mokymai, mokymai pagal Artimųjų giminaičių rengimo programą - 3 asmenims (3 šeimos).

Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 65 asmenys, kuriems buvo suteikta 130 014 paslaugų. Vienam klientui per ataskaitinį laikotarpį vidutiniškai suteikta 2000 paslaugų.

Pagalbos į namus tarnybos paslaugomis naudojosi 335 paslaugų gavėjai, kuriems buvo suteikta 43 053 paslaugos, 14 klientų pradėjus gauti socialinės globos ir slaugos paslaugas institucijoje, paslaugų teikimas buvos sustabdytas. Per šį laikotarpį užregistruota 50 naujų klientų, 14 klientų mirė ir 51 klientas atsisakė paslaugų. Pagalbos į namus paslaugos ne tik pagerina senų ir

žmonių su negalia gyvenimo kokybę, bet ir sudaro sąlygas, sveikatos problemų turintiems asmenims, paslaugas gauti namuose, ko pasekoje mažiau vietų reikia globos įstaigose, ir yra ekonomiškiausia socialinių paslaugų rūšis.

Laikino apgyvendinimo tarnyboje **apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugomis** pasinaudojo 122 asmenys, kuriems buvo suteikta 8 677 paslaugos. Taip pat Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje yra teikiama **laikino apnakvindinimo paslauga** – nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, esant krizinei situacijai, netekus būsto, neturint pajamų būstui nuomoti, neturint kitos gyvenamosios vietos, turintys žalingų įpročių (piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis). Šias paslaugas turime teikti, nes nesuteikus šių paslaugų, iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei. Šia paslauga pasinaudojo 137 asmenys, kuriems buvo suteiktos 3 803 paslaugos.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Paramos tarnyboje 880 socialinę riziką patiriančių asmenų buvo suteikta 18 560 **maitinimo organizavimo paslaugų** (su Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimais). Maitinimo organizavimo paslaugos (be Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimų) buvo suteiktos 854 paslaugų gavėjams, 17 950 kartų.

Paramos tarnybos paslaugų gavėjai buvo **aprūpinami būtiniausiais drabužiais ir avalyne** – 457 paslaugų gavėjams buvo suteiktos 528 paslaugos.

Asmens higienos ir sveikatos priežiūros paslaugomis naudojos 140 asmenų, kuriems buvo suteiktos 205 paslaugos.

Socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupėse buvo suteiktos 5 242 **sociokultūrinės paslaugos** 59 paslaugos gavėjams - vaikams.

Transporto paslaugomis naudojos 366 paslaugų gavėjai, kuriems suteikta 738 paslaugos.

Socialinių paslaugų centras įgyvendino **Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programą**. 2020 metais gyvenamoji aplinka ir būstai buvo pritaikyti 16 suaugusių asmenų su negalia ir 7 vaikams su negalia. Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo suaugusių asmenų su negalia laukiančių sąrašas yra 40 asmenų, o vaikų su negalia laukiančių eilėje nėra.

Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai (toliau – Vaikų globos namai), esantys K. Korsako g. 61, yra stacionari biudžetinė įstaiga, teikianti ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas ir vykdanči globėjo (rūpintojo) funkcijas tėvų globos netekusiems vaikams nuo gimimo iki 18 metų amžiaus. Globos namuose gyvenantiems vaikams yra teikiamos šios bendrosios socialinės paslaugos: apgyvendinimo, maitinimo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo, kasdienio gyvenimo bei darbinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, laisvalaikio organizavimo. Atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą, individualius poreikius, sveikatos būklę sudaromas ir įgyvendinamas individualus vaiko socialinės globos planas. Siekiant visapusiško vaikų užimtumo, vaikų globos namuose užimtumo specialistai veda muzikos, dailės, sporto, fotografijos, technologijų užsiėmimus, kuriuose dalyvauja Globos namų šeimynose gyvenantys vaikai. Šie užsiėmimai sudaro galimybes atsiskleisti vaikų gabumams, kūrybiškumui, iniciatyvumui, saviraiškai.

Tiesiogiai su vaikais dirba direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams, 2 socialiniai pedagogai, 13 socialinių darbuotojų, 27 socialinių darbuotojų padėjėjai, 1 psichologas, 1 sveikatos priežiūros specialistas ir 4 užimtumo specialistai.

2020 metų pradžioje Vaikų globos namuose **socialinės paslaugos** suteiktos 44 vaikams. Jų priežiūra vykdoma 5 šeimynose, kurių kiekvienoje gyvena vidutiniškai 8 vaikai. 2020 m. pabaigoje Vaikų globos namuose gyveno 42 vaikai. Įstaiga siekia kokybiškai vykdyti vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, ugdyti ir rengti savarankiškam gyvenimui, užtikrinti fizinį ir psichinį vaiko saugumą.

Vieno vaiko išlaikymas Vaikų globos namuose 2020 metais kainavo 1260,66 Eur (2019 m. – 1108 Eur, t. y. 12% daugiau negu 2019 m.).

Vaikų globos namai pietinėje miesto dalyje (Gytarių, Dainų, Lieporių – Šventupio seniūnaitijų teritorijoje) teikia **socialinės priežiūros paslaugas šeimoms**, patiriančioms socialinę riziką ir įtrauktoms į apskaitą. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikiamos asmenims (šeimoms) dienos metu, siekiant palaikyti ir atkurti savarankiškumą, atliekant įvairias visuomeniniame ar asmeniniame (šeimoms) gyvenime reikalingas funkcijas. Su šeimomis dirba 5 socialiniai darbuotojai ir 3 atvejo vadybininkai. Per 9 mėnesius socialinės paslaugos buvo suteiktos 122 šeimoms (suteiktos 8026 paslaugos), kuriose augo 211 vaikų.

Vaikų globos namai vykdo **Globos centro funkcijas**. Siekiant sudaryti sąlygas vaikams, netekusiems tėvų globos augti saugioje ir jų raidai palankioje šeimoje aplinkoje, jei laikinai ar nuolat nėra galimybės jiems augti su tėvais ar būti įvaikintiems, organizuojama vaiko priežiūra budinčių globotojų šeimose. Budinčių globotojų paiešką vykdo Globos centras. Globos centras taip pat koordinuoja pagalbos teikimą vaikams, prižiūrimiems budinčių globotojų bei budintiems globotojams ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams ir (ar) teikia ar organizuoja šiems vaikams ir budintiems globotojams ir kartu gyvenantiems jų šeimos nariams reikiamą pagalbą (socialinę, psichosocialinę, konsultacinę, teisinę ir kt.). 2020 metais 13 budinčių globotojų prižiūrėjo 41 vaiką.

Vaikų globos namai vykdo **Krizių centro** funkciją (bet kuriuo paros metu apgyvendinami tėvų globos netekę vaikai). 2020 m. buvo apgyvendinti 23 vaikai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka, skubos atveju buvo paimti iš nesaugios aplinkos, kol VTAT teisės aktų nustatyta tvarka nurodė Savivaldybei priimti sprendimus dėl socialinės globos vaikui skyrimo.

Vaikų globos namams pavesta teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, bei vykdyti atvejo vadybos taikymą ir iniciavimą, pagalbos šeimai poreikių vertinimą, pagalbos plano sudarymą ir įgyvendinimą, šeimos stebėseną. Socialinės priežiūros paslaugos suteiktos 152 šeimai ir 180 vaikų.

Vaikų globos namai dalyvavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbtame vaikų dienos centrų veiklos projektų konkurse ir gavo finansavimą 2020-2021 metams, todėl nuo 2020 metų vasario 10 d. Vaikų globos namuose pradėjo veikti vaikų dienos centras, kur vaikams teikiama specializuota, profesionali socialinių darbuotojų pagalba. **Vaikų dienos centro** komanda (2 socialiniai darbuotojai ir 3 savanoriai) 20 vaikų ir paauglių teikė vaikų dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas (116 dienų). Veiklų metu ugdomi vaikų individualūs gebėjimai (dailės ir sporto), padedama ruošti namų darbus, organizuojami renginiai, vedamos filmų peržiūros centre ir diskusijos psichotropinių medžiagų prevencijos, emocinio intelekto stiprinimo temomis, ugdomi vaikų darbiniai, buities ir higienos įgūdžiai. Vaikai vyko į kino teatrą, į boulingą, buvo suorganizuotos išvykos autobusu į kitus rajonus. Vaikai, lydimi darbuotojų, mokėsi pasigaminti sveikų užkandžių, atlikti kitus įvairius buities darbus, ugdančius jų savarankiškumą. Vaikams, turintiems mokymosi ir elgesio sunkumų, pamokų ruošoje yra teikiama socialinių darbuotojų, savanorių (studentų) pagalba. Vaikams teikiamas ir nemokamas maitinimas.

Kompleksinių paslaugų namai „Alka“ veiklą pradėjo vykdyti 2019-11-29, ir tęsė (perėmė) Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namuose ir Šiaulių vaikų globos namuose „Šaltinis“ teiktas paslaugas. Kompleksinių paslaugų namai „Alka“ teikia šias paslaugas: ilgalaikę, trumpalaikę socialinę globą, tenkinančią vaiko poreikius ir jo geriausius interesus, atsižvelgiant į vaiko savarankiškumo lygį, poreikius ir interesus, užtikrinti jo saviraišką, skatinti ir padėti integruotis į visuomenę, parengti savarankiškam gyvenimui; teikia ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą specializuotos slaugos ir socialinės globos padalinyje; teikia trumpalaikę socialinę globą (laikiną atokvėpį) institucijoje vaikams ir jų šeimoms; kompleksines paslaugas šeimai, auginančiai vaiką su specialiaisiais poreikiais, elgesio ir emocijų sutrikimais, negalia ar sunkia negalia, atsižvelgiant į vaiko poreikius; teikia paslaugas raidos sutrikimų turintiems vaikams (nuo 0 iki 6 m.), ankstyvą vaikų raidos sutrikimų nustatymą, ankstyvą kompleksinę pagalbą, neįgalumo prevenciją ir integraciją į visuomenę ankstyvo amžiaus vaikams, turintiems psichologinės, motorinės, socialinės raidos sutrikimų ir jų rizikos veiksnių, bei jų tėvams (globėjams); teikia trumpalaikės socialinės globos (laikino atokvėpio) paslaugas asmens namuose, dienos socialinės

globą institucijoje, vaikų dienos užimtumo paslaugas (vaikų dienos centre 6–21 metų vaikams), psichosocialinę pagalbą vaikams ir jų šeimoms. Siekiant globotinių (rūpintinių) užimtumo įstaigoje veikia papildomi ugdymo būreliai (muzikos, dailės, sporto), kuriuose sudarytos galimybės atsiskleisti vaikų gabumams, kūrybiškumui, iniciatyvumui, saviraiškai.

Paslaugų gavėjai – vaikai iki 18 metų amžiaus (jeigu vaikas mokosi pagal bendrojo ugdymo ar profesinio mokymo programą – iki 21 metų), netekę tėvų globos ir (arba) turintys negalią ar raidos sutrikimus, ir jų šeimos. Tiesiogiai su vaikais dirba socialinis pedagogas, spec. pedagogas, 11 socialinių darbuotojų, 44 socialinių darbuotojų padėjėjai, 1 psichologas, 4 sveikatos priežiūros specialistai, kineziterapijos specialistas, logopedas ir 3 užimtumo specialistai.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. spalio 1 d. kompleksinių paslaugų namuose „Alka“ socialinės paslaugos buvo suteiktos 63 globotiniams (rūpintiniams) (iš jų 6 Šiaulių miesto vaikai). 7 globotiniai (rūpintiniai) išvyko iš įstaigos baigę mokslus bendrojo lavinimo mokykloje, 4 globotiniai įvaikinti, 4 globotiniams nustatyta nuolatinė globa šeimoje. 2020 m. pabaigoje kompleksinių paslaugų namuose „Alka“ gyveno 48 globotiniai (rūpintiniai) (35 nepilnamečiai, 13 pilnamečių) iš 25 savivaldybių. 23 globotiniai (rūpintiniai) išlaikomi valstybės biudžeto lėšomis (2 Šiaulių miesto vaikai), 25 iš dalies išlaikomi savivaldybės biudžeto lėšomis (3 Šiaulių miesto gyventojai). Įstaigoje paslaugos teikiamos suaugusiems asmenims su negalia, kuriems nustatytas nuo 30 iki 55 proc. darbingumo lygis, ir vaikams, turintiems sunkią (20 vaikų) ir vidutinę (14 vaikų) negalią dėl proto negalios, elgesio ir emocijų sutrikimų.

Globotinių (rūpintinių) priežiūra vykdoma 2 **grupinio gyvenimo namuose**: Stalupėnų g. gyvena 6 globotiniai (rūpintiniai) (1 Šiaulių miesto vaikas), P. Bugailišio g. – 6 globotiniai (rūpintiniai).

2020 m. pabaigoje pradėtos teikti **Laikino atokvėpio paslaugos**. Laikino atokvėpio paslaugos skiriamos vaikų iki 18 metų, kuriems Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis ir specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, artimiesiems, globėjams (rūpintojams), deklaravusiems gyvenamąją vietą ir faktiškai gyvenantiems Savivaldybės teritorijoje. Laikino atokvėpio paslauga, priklausomai nuo poreikio, gali būti organizuojama kaip socialinė priežiūra ir (arba) socialinė globa ir teikiama asmens namuose ir (arba) įstaigoje. 2020 metais laikino atokvėpio paslauga institucijoje suteikta 1 vaiko artimiesiems, trumpalaikė socialinė globa institucijoje - 1 vaiko artimiesiems ir dienos socialinės globos paslauga institucijoje (nuo 0 iki 6 (7) metų) - 5 vaikų artimiesiems.

Įstaiga įgyvendindama LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą projektą „Dienos užimtumo grupė vaikams su negalia“ **dienos užimtumo paslaugos** buvo suteiktos 13 Šiaulių miesto vaikų.

Įstaiga siekia kokybiškai vykdyti vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, ugdyti ir rengti savarankiškam gyvenimui, užtikrinti fizinį ir psichinį vaiko saugumą. 2020 m. vieno globotinio (rūpintinio) išlaikymas mėnesiui – 1171 Eur.

Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centro (2020-04-16 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-104 pakeistas Šiaulių specialiojo ugdymo centro pavadinimas) Dienos socialinės globos skyriuje (Dainų g. 96) teikiamos dienos socialinės globos paslaugos neįgaliesiems suaugusiems asmenims nuo 21 metų (turintiems vidutinių ar sunkių judesio ir (ar) lėtinių neurologinių sutrikimų, turintiems kompleksinę negalią, kurios derinyje yra vidutinių ar sunkių judesio ir padėties ir (ar) lėtiniai neurologiniai sutrikimai). Skyriuje yra 24 vietos. Per 2020 metus dienos socialinės globos paslaugas gavo 24 Šiaulių miesto gyventojai, iš jų 22 – turintys sunkią negalią, 2 – turintys vidutinę negalią.

Vaikų dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas Šiaulių mieste teikia **Vaikų dienos centrai**. Vaikų dienos centro teikiamų paslaugų ir vykdomų veiklų tikslinės grupės vaikai yra iš šeimų, patiriančių socialinę riziką, ir (ar) nepasiturinčių gyventojų šeimų, globojami (rūpinami) ir kt.

Vaikų dienos centrai vykdo šias funkcijas:

- teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitos su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.);

- teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas;

- organizuoja nemokamą centrą lankančių vaikų maitinimą;

- teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą;

- plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis mokyklomis, policija, nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės ir gyvenamosios vietos bendruomenėmis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis ir su vaiko teisių apsauga susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis ir įstaigomis.

2020 metais Šiaulių mieste veiklą vykdė 9 vaikų dienos centrai (6 iš jų yra NVO), kuriuose paslaugas gavo 238 vaikai:

Eil. Nr.	Vaikų centro pavadinimas	Adresas	Unikalūs vaikų skaičius 2019 m.	Unikalūs vaikų skaičius 2020-10-01
1.	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Vaikų dienos centras	Stoties g. 9C	36	30
2.	Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų vaikų dienos centras	K. Korsako g. 61	-	19
3.	Kompleksinių paslaugų namų „Alka“ dienos užimtumo grupė vaikams, turintiems negalią	Vytauto g. 182	14	13
4.	VŠĮ „Gelbėkit vaikus“	Darbininkų g. 30	31	30
5.	Klubas „Tarp savų“	Aušros alėja 64	53	28
6.	Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Žvejų skr. 5	45	33
7.	VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Žemaitės g. 71	28	24
8.	LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	Radviliškio g. 82B	39	35
9.	Regbio sporto klubas „Vairas“	Dainų g. 35	27	26
Iš viso:			273	238

LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ teikia socialinės priežiūros paslaugas socialinę riziką patiriančioms šeimoms, kuriose auga nepilnamečiai vaikai, Šiaulių miesto Šimšės, Zoknių, Pabalių seniūnaitijų ir Rėkyvos seniūnijos teritorijoje. Organizacijoje dirba 4 socialiniai darbuotojai, 2 atvejo vadybininkai. Įgyvendinant Šeimų stiprinimo programą Šiaulių mieste Labdaros ir paramos fondo „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ specialistai dirbo su 76 šeimomis, kuriose augo 148 nepilnamečiai vaikai. Psichologų bei psichiatrų konsultacijos buvo suteiktos 49 asmenims, pozityvios tėvystės mokymuose dalyvavo 12 šeimų, 6 šeimoms buvo suorganizuota nemokama teisinė pagalba, 1 šeima įrašyta į eilę socialiniam būstui gauti.

VŠĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ Šiaulių miesto vaikams, likusiems be tėvų globos, teikė ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas. Šeimos modelio bendruomeniniuose vaikų globos namuose (J. Šliūpo g.) 2020 metais laikina ir nuolatinė globa (rūpyba) teikta 11 vaikų, likusiems be tėvų globos. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose gyvenantiems vaikams yra teikiamos šios bendrosios socialinės paslaugos: apgyvendinimo, maitinimo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo, kasdienio gyvenimo bei įgūdžių ugdymo ir palaikymo, laisvalaikio organizavimo. Siekiant visapusiško vaikų

užimtumo, vykdomi įvairūs užsiėmimai, kurie sudaro galimybes atsiskleisti vaikų gabumams, kūrybiškumui, iniciatyvumui, saviraiškai.

VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ (toliau – Šeimų namai) teikė **kompleksinės pagalbos paslaugas** moterims ar šeimai, kurią sudaro motina arba tėvas ir vaikas (-ai), krizės atveju. Paslaugos teikiamos Šiaulių miesto asmenims (šeimoms), atsidūrusiems krizinėje situacijoje: dėl patirto smurto artimoje aplinkoje, prievartos ar kitų priežasčių ir (ar) neturi gyvenamosios vietos ar negali ja naudotis. Paslaugos trukmė – iki 6 mėnesių, tačiau esant būtinybei, laikotarpis gali būti pratęstas, pateikus motyvuotą raštą dėl paslaugos trukmės pratęsimo bei naują Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio vertinimą. Specialistai teikė informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugas, psichologinės pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas, minimalias buitines ir asmenines higienos paslaugas, esant poreikiui, sveikatos priežiūros paslaugas, apsaugos organizavimą bei kitas paslaugas, reikalingas asmeniui pagal jo savarankiškumo lygį. Paslauga apima pagalbą visiems šeimos nariams, kuomet sistemiškai dirbama su visa šeima bei jos aplinka, kad šeimos nariai vis sąmoningiau prisiimtų atsakomybę už savo sprendimus bei savo gyvenimo kūrimą. 2020 metais paslaugas gavo 15 motinų ir 28 vaikai iš Šiaulių miesto (2019 metais paslaugas gavo 5 motinos, 1 tėvas ir 10 vaikų).

Nuo 2020 m. gegužės 18 d. Šeimų namai pradėjo teikti Socialinių dirbtuvių paslaugą suaugusiems darbingo amžiaus asmenims turintiems psichikos ir/ar proto negalią. **Socialinėse dirbtuvėse** vykdomos šios veiklos:

1. rankdarbių, suvenyrų, proginių atvirukų gamyba, maišelių siuvimas, keramikos suvenyrų gamyba, dovanų kūrimas;

2. lauko vazonų, įvairių įdėklų ir daiktų darymas iš cemento;

3. lauko ir vidaus tvarkymas: žolės pjovimas, ūkio nesudėtingi darbai, valymo paslaugos.

Šia paslauga naudojosi 20 proto ir (ar) psichikos negalią turintys asmenys.

VšĮ „Žmogiškųjų išteklių stebėsenos ir plėtros biuras“ teikia socialines paslaugas (mediacija, sociokultūrinės, psichosocialinės, socialinių įgūdžių ugdymo, pagalbos priimant sprendimus, kompleksinės, šeimos konferencijos metodo taikymo, integracijos į darbo rinką paslaugos) bei įgyvendina įvairius projektus. 2020 metais įgyvendino šiuos projektus:

- ES fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonei „Spartesnis vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinti skirtą projektą „Tiltas“, kurio tikslas stiprinti jaunimo nuo 14 iki 29 metų, kuriems buvo nustatyta globa, socialinius bei profesinius gebėjimus ir didinti jų integracijos į visuomenę galimybes, pasitelkiant savanorišką veiklą.

- Į(si)darbinimo platformos diegimas taikant mokymosi darbo vietoje (pameistrystės) metodą – SEPAL. Projekto tikslas – sukurti struktūrą, pagal kurią mažiausiai 300 (24-29 metų amžiaus) jaunuolių, priklausančių socialiai pažeidžiamoms grupėms (neįgalieji, romų tautybės, migrantai, žemos kvalifikacijos ar iš mokymosi sistemos „iškritę“) – penkiose Europos sąjungos šalyse plėtojant WISE modelį, turėtų galimybę dalyvauti mokymosi darbo vietoje (pameistrystės) programoje ir įgyti žinių bei įgūdžių, reikalingų integracijai į darbo rinką.

- „Smurto artimoje aplinkoje mažinimas Šiaulių mieste“, kuriuo siekiama ne tik sukurti efektyvesnes poveikio priemones, pritaikyti jas tikslinės grupės poreikiams, bet ir veikti kompleksiskai informuojant smurtauti linkusius asmenis, jų šeimos narius, visuomenę apie smurto apraiškas, atpažinimą ir įveikimą.

- „Eko dirbtuvės Šiauliuose“ skirtos socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms. Siekdami ugdyti socialinę atskirtį patiriančių miesto gyventojų aplinkosauginį mąstymą, sudaryti sąlygas išmokti naudoti antrines žaliavas kūrybiškai, taip pat didinant jų socialinį aktyvumą ir socialinių įgūdžių palaikymą.

- „Kartu“ tęstinį projektą, kurio metu 20 nepilnamečių asmenų, nukentėjusių ar susidūrusių su smurtu artimoje aplinkoje, yra teikiamos psichologo, socialinio darbuotojo

konsultacijos, organizuojami meninės raiškos užsiėmimai nepilnamečiams, psichoedukaciniai užsiėmimai tėvams.

2020 m. Savivaldybėje tęsiamas projekto **„Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“** įgyvendinimas, kurio tikslas užtikrinti socialinių paslaugų prieinamumą visoms šeimoms, ne tik socialinės rizikos, kai patiriami įvairūs sunkumai, susiduriama su krizinėmis situacijomis dėl vaikų auklėjimo, skyrybų, šeimos ir darbo išpareigojimų derinimo, netekčių, negalios ir kitų socialinės rizikos veiksnių. Teikiamos nemokamos individualios (poroje ar po vieną) psichologinės konsultacijos suaugusiems, paaugliams, vaikams (nuo 7 m.). Konsultacijos teikiamos asmenims, patiriantiems sunkumų vaikų auginimo, auklėjimo procese, išgyvenantiems tarpasmeninių santykių problemas, skyrybas, psichologines krizes, smurtą, netektis, nerimą dėl COVID-19 pandemijos ar tiesiog siekiantiems geriau suprasti ir pažinti save. Vyksta pozityvios tėvystės grupiniai mokymai, seminarai ir mokymai šeimoms, teikiama asmeninio asistento paslauga.

Kompleksinės paslaugos šeimai teikiamos bendruomeniniuose šeimos namuose: Šiaurės Lietuvos kolegija paslaugas teikė pietinėje miesto dalyje, o centrinėje miesto dalyje – VšĮ Socialinių inovacijų centras. 2020 metais šios paslaugos buvo suteiktos 278 naujiems asmenims: VšĮ Socialinių inovacijų centras suteikė paslaugas 125 asmenims, VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija – 153 asmenims.

Savivaldybė kartu su projekto „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“ partneriu Socialinių paslaugų centru, nuo 2019 m. rugsėjo 2 d. teikia nemokamą asmeninio asistento paslaugą, finansuojamą projekto „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-01-0008 lėšomis.

Asmeninio asistento paslauga – namų ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant) individualiai asmeniui iki 4 valandų per dieną (darbo dienomis) teikiama pagalba, padedanti įgalinti jo savarankiškumą ir užtikrinanti svarbiausias jo gyvybinės veiklos funkcijas (asmens higiena, mityba, judėjimas / mobilumas, socialiniai santykiai ir aplinka). Asmeninio asistento paslaugos tikslas suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleistų izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatintų jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime. 2020 m. Socialinių paslaugų centras 23 asmenims suteikė minėtas paslaugas (iš viso suteikta 2 039 asmeninio asistento paslaugos).

Įgyvendinant „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“ projektą 2020 m. paslaugos suteiktos 506 asmenims:

- Šiaurės Lietuvos kolegija suteikė 265 asmenims;
- Socialinių inovacijų centras 218 asmenų.

Šiaulių mieste pradėta teikti **pavežėjimo su pagalba paslauga asmenims su negalia** (toliau – Paslauga). Teikiant šią Paslaugą, asmeniui pagal poreikį užtikrinama pagalba išeiti iš gyvenamųjų patalpų iki automobilio, nuvykti į paskirties vietą, grįžti į gyvenamąsias patalpas, reikiama pagalba įlaipinant/išlaipinant asmenį, asmens nukėlimas laiptais mobiliu kopikliu ir kt. Asmens pasirinkimu, Paslauga gali būti teikiama su asmeniniu asistentu, arba be asmeninio asistento. Asmeninis asistentas palydi neįgalų asmenį į / iš transporto priemonę ir paskirties vietą bei padeda lengviau ją pasiekti. Paslauga teikiama Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje gyvenamąją vietą deklaravusiems asmenims su negalia, atitinkantiems tokias sąlygas:

- suaugusiems asmenims su negalia, turintiems 0 – 40 proc. darbingumo lygį;
- senatvės pensijos amžiaus sukausiems asmenims su negalia, turintiems didelių ir vidutinių specialiųjų poreikių lygį;
- vaikams su negalia, turintiems sunkų ar vidutinį neįgalumo lygį.

Paslaugą teikia „Šiaulių apskrities sergančiųjų išsėtine skleroze draugija“. Nuo šių metų rugsėjo mėn. dėl šios paslaugos užsiregistravo 34 asmenys, tačiau paslauga pasinaudojo 15 asmenų (paslauga suteikta 77 kartus). Dėl šalyje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino paslaugų poreikis buvo ženkliai mažesnis, nes nevyko sporto, kultūros, švietimo renginiai, buvo apribotas

judėjimas tarp savivaldybių.

Šiaulių miesto socialinių paslaugų įstaigų tinklas išsidėstęs pakankamai tolygiai. Savivaldybės socialines paslaugas teikiančios įstaigos yra išsidėsčiusios įvairiose miesto vietose.

Šiaulių miesto savivaldybėje vyraujančios demografinės tendencijos lemia tai, kad nemaža dalis socialinių paslaugų teikiama pagyvenusiems ir žmonėms su negalia. Tam, kad senyvo amžiaus žmonės ar asmenys su negalia kuo ilgiau savarankiškai gyventų namuose, būtina jiems sudaryti galimybę gauti tiek socialines, tiek sveikatos priežiūros paslaugas namuose. Įvertinus tai teikiamos šios paslaugos:

- **integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose.** Siekiant mažinti pagyvenusių asmenų ir asmenų su negalia institucinės globos mastą ir orientuotis į bendruomeninių socialinių paslaugų plėtrą, Savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Integralios pagalbos teikimas Šiaulių mieste“. Teikiant kompleksines integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas, sudarytos sąlygos artimiesiems, prižiūrintiems neįgalius šeimos narius, įgyti, tobulinti profesinę kvalifikaciją ir (arba) dalyvauti darbo rinkoje, o jų globojamiems šeimos nariams – kiek įmanoma ilgiau likti gyventi savo namuose ir gauti reikiamą pagalbą. Paslaugos teikiamos vaikams su negalia, darbingo amžiaus asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims bei teikiama konsultacinė pagalba jų šeimos nariams. 2020 metais integralios pagalbos asmens namuose suteikta 207 asmenims. Integralios pagalbos (socialinė globa ir slauga) paslaugas asmens namuose teikė Socialinių paslaugų centro, Globos namų ir Šiaulių vyskupijos Caritas komandos.

Socialinės globos paslaugos socialinėse globos įstaigose. Aktualus yra senyvo amžiaus žmonių ir suaugusių žmonių su negalia, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia, apgyvendinimo globos namuose klausimas. Dėl spartaus senėjimo proceso ir didėjančio sergančių įvairiomis ligomis (tiek fizine, tiek psichikos ir proto) asmenų skaičiaus išlieka ilgalaikės socialinės globos socialinės globos įstaigose poreikis. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos paslaugos yra teikiamos ne tik miesto teritorijoje esančioje socialinės globos įstaigoje, bet ir kitose šalyje esančiose socialinės globos įstaigose (valstybės socialinės globos namuose, specialiuosiuose socialinės globos namuose, privačiose įstaigose, kitų savivaldybių socialinės globos namuose).

2020 metais (2020-01-01-2020-10-01 laikotarpiu) 40 socialinės globos namų socialinės globos paslaugas institucijoje gavo 394 Šiaulių miesto gyventojai (ilgalaikės – 332, trumpalaikės – 62) (2019 metais 37 socialinės globos namuose tokias paslaugas gavo 268 Šiaulių miesto gyventojai):

Eil. Nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikės socialinės globos gavėjai iš viso	Iš jų: senyvo amžiaus asmenys su negalia	Iš jų: darbingo amžiaus asmenys su negalia	Trumpalaikės socialinės globos gavėjai iš viso	Iš jų: senyvo amžiaus asmenys su negalia	Iš jų: darbingo amžiaus asmenys su negalia
1.	Akmenės r. socialinių paslaugų namai	1	1				
2.	Aknystos socialinės globos namai	1		1			
3.	Aukštelkės socialinės globos namai	72	31	41	11	8	3
4.	Blinstrubiškių socialinės globos namai	10	6	4	2	1	1
5.	Dūseikių socialinės globos namai	7	3	4			
6.	Ilguvos socialinės globos namai	1		1			
7.	Jotainių socialinės globos namai	1	1		1	1	
8.	Jurdaičių socialinės globos namai	35	20	15	7	6	1
9.	Lavėnų socialinės globos namai	3	3				
10.	Linkuvos socialinės globos namai	32	19	13	2	1	1
11.	Senjorų socialinės globos namai	1	1				

12.	Skemų socialinės globos namai	9	3	6			
13.	Specialieji socialinės globos namai "Tremtinių namai"	2	2				
14.	Suvalkijos socialinės globos namai	2		2			
15.	Šiaulių m. savivaldybės globos namai	48	46	2	34	31	3
16.	UAB "Kitada"	17	14	3	1	1	
17.	UAB "Sidabrinis amžius"	1	1				
18.	UAB "Žimperija"	6	4	2			
19.	Utenos socialinės globos namai	1	1				
20.	VšĮ "Adutiškio senelių namai"	1		1			
21.	VšĮ "Beržėnų senjorų namai"	13	13				
22.	VšĮ "Elijos vėjarožė"	1	1				
23.	VšĮ "Ežerėlio slaugos namai"	1	1				
24.	VšĮ "Gintkosta"	3	3				
25.	VšĮ "Namučiai Jums"	1	1				
26.	VšĮ "Senelių rojus"	1	1				
27.	VšĮ "Senevita"	1	1				
28.	VšĮ "Senelių namai"	18	16	2	1	1	
29.	VšĮ "Sveikatos metai"	2	1	1			
30.	VšĮ Antavilių pensionatas	5	4	1			
31.	VšĮ Druskininkų globos ir slaugos namai	1	1				
32.	VšĮ Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai "Santara"	8	6	2	1	1	
33.	VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras	1		1			
34.	VšĮ Muniškių globos namai	2	2				
35.	VšĮ Ruklos globos namai	1		1			
36.	VšĮ Rumšiškių senelių globos namai "Auksinis amžius"	1	1				
37.	VšĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras	5	5		1	1	
38.	Zarasų socialinės globos namai	6	4	2			
Iš viso:		321	216	105	61	52	9

Eil. Nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikės socialinės globos gavėjai iš viso	Iš jų: vaikai su negalia	Iš jų: darbingo amžiaus asmenys su negalia	Trumpalaikės socialinės globos gavėjai iš viso	Iš jų: vaikai su negalia	Iš jų: darbingo amžiaus asmenys su negalia
1.	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	6	5	1			
2.	Ventos socialinės globos namai	5	1	4	1		1
Iš viso:		11	6	5	1		1

Dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų socialinės globos įstaigose laukiančių asmenų eilėje buvo 75 Šiaulių miesto gyventojai (2019 m. – 82), iš jų:

Eil. Nr.	Socialinės globos įstaiga	Laukiančiųjų eilėje asmenų skaičius 2020-12-31
1.	Aukštėlės socialinės globos namai	11

2.	Linkuvos socialinės globos namai	4
3.	VŠĮ „Senolių namai“	2
4.	VŠĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras	9
5.	UAB „Zimperija“	1
6.	UAB „Kitada“	2
7.	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	46
Iš viso:		75

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybėje pakankamumo lygį, matyti, kad išlieka nepakankamas socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) paslaugų senyvo amžiaus asmenims (bendro profilio globos įstaigoje), suaugusiems asmenims su negalia (fizine, o ypač protine ir psichikos).

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis (2020-10-01)		1000 gyventojų tenka vietų (paslaugų) skaičius (112 222 gyventojų 2020-10-01)	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		įvertintas (suteikta)	nepatenkintas (laukiantys eilėje)		
1.	Ilgalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	48	46	0,4	12
2.	Trumpalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	34	0	0,3	10
3.	Dienos socialinė globa institucijoje (Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys dienos centras „Goda“, Kompleksinių paslaugų namai „Alka“, Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius)	102	0	0,9	52
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose (integrali pagalba) (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių vyskupijos Caritas)	207	0	2,3	9
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	59	0	0,5	59
6.	Pagalba į namus (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	335	10	3	335
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“)	428	0	3,8	428
8.	Laikinas apnakvindinimas (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba)	137	0	1,2	137
9.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos:				
	apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose	137	0	1,2	137

	(Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba, VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“)				
	pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras), pagalba budintiems globotojams (Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai)	347	0	3,1	347
10.	Bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas) (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	5 124	77 (maitinimo organizavimo paslauga)	46	5 124

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė.

Šiaulių mieste socialinės paslaugos teikiamos šių socialinių grupių asmenims:

- likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos;
- socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos;
- vaikai su negalia ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;
- suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos;
- socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys ir jų šeimos;

Šiaulių mieste bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas teikia visos socialines paslaugas teikiančios įstaigos.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-578 patvirtinti Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai. Vertinant pagal normatyvuose nustatytus socialinių paslaugų poreikius, Šiaulių miesto gyventojams tenka:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	10 000 gyventojų tenka pagal normatyvą		2020 m. situacija Šiaulių miesto savivaldybėje (112 222 gyventojų)		Skirtumas („+“ trūksta iki normatyvo, „-“ viršija normatyvą)
		Vietų/gavėjų	Normatyvinis vietų sk. Šiaulių miesto gyventojams	10 000 gyventojų tenka	Vietų/gavėjų skaičius	
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos					
1.1.	Pagalba į namus	40 gavėjų	449 gavėjai	27	302	+13
1.2.	Dienos socialinė globa/integrali pagalba į namus	7 gavėjai	79 gavėjai	17	194	-10
1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 gavėjų kartu su 2.3 gavėjais	673 gavėjai	9	98	+51
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2 vietos	22 vietos	4,3	48	-2,3

1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2 vietos	13 vietų	4,6	52	-3,4
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20 vietų	224 vietos	20	221	-
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos					
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	10 gavėjų	112 gavėjų	3	33	+7
2.2.	Dienos socialinė globa/integrali pagalba į namus	4 gavėjai	45 gavėjai	1,2	13	+2,8
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 kartu su 1.3 gavėjais	673 gavėjai	9	98	+51
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5 vietos	17 vietų	0,9	10	+0,6
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4 vietos	45 vietos	1	11	+3
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:					
2.6.1.	grupinio gyvenimo namuose	2 vietos	22 vietos	0	0	0
2.6.2.	socialinės globos namuose	7 vietos	79 vietos	9,8	110	-2,8
3.	Šeimos ir vaikai					
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	43 gavėjai	476 gavėjai	38	428	+5
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.):					
3.2.1.	vaikų	30 gavėjų	332 gavėjai	46	518	-16
3.2.2.	šeimų	26 gavėjai	288 gavėjai	38	428	-12
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 vietos (kartu su 3.3 gavėjais)	39 vietos	1,3	15	+2,2
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	4,5 gavėjai	50 gavėjų	31	347	-26,5
3.5.	Dienos socialinė globa/integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	1 gavėjas	11 gavėjų	0,5	6	+0,5
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	11 vietų	122 vietos	0,4	4	+10,6
3.7.	Trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia	2	22	0	0	0

		vietos	vietos			
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia:					
3.8.1.	grupinio gyvenimo namuose	0,3 vietos	3,3 vietos	0,1	1	+0,2
3.8.2.	socialinės globos namuose	0,2 vietos	2,2 vietos	0,5	6	-0,3
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui:					
3.9.1.	šeimynoje	2 vietos	22 vietos	1,8	20	-0,2
3.9.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	4 vietos	44 vietos	1	11	+3
3.9.3.	vaikų socialinės globos namuose	2 vietos	22 vietos	5	44	-3,9
3.10.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	0,2 vietos	2,2 vietos	0	0	0
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys					
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	8 gavėjai	88 gavėjai	11	122	-3
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 vietos (kartu su 3.3 gavėjais)	39 vietos	1,3	15	+2,2
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5 vietos	61 vieta	23,1	259	-17,6

Socialinių paslaugų išvystymo normatyvus **viršija** šios teikiamos socialinės paslaugos:

- dienos socialinės globos (integralios pagalbos), trumpalaikės socialinės globos ir apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose **senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms**;
- ilgalaikės socialinės globos socialinės globos namuose, **suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms**;
- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo socialinės priežiūros centre, pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui, vaikui likusiam be tėvų globos teikiamos ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugos vaikų globos namuose **šeimoms ir vaikams**;
- apgyvendinimo ir apnakvindinimo paslaugos nakvynės namuose, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos laikino gyvenimo namuose (krizių centre ir kt.) **socialinės rizikos suaugusiems asmenims**.

Analizuojant gautą informaciją matome, kad **trūksta** iki Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų šių socialinių paslaugų:

- ilgalaikės socialinės globos **senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms**;
- pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo asmens (šeimos) namuose, dienos socialinės globos (integralios pagalbos) į namus, dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros įstaigoje, trumpalaikės socialinės globos, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, ilgalaikės socialinės globos grupinio gyvenimo namuose **suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms**;

- šeimos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo jos namuose, šeimos apgyvendinimo laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose, dienos socialinės globos (integralios pagalbos) į namus ir pagalbos į namus vaikui su negalia (jo šeimai), dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros įstaigoje vaikui su negalia, trumpalaikės socialinės globos vaikui su negalia, ilgalaikės socialinės globos vaikui su negalia grupinio gyvenimo namuose, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos likusiam be tėvų globos vaikui bendruomeniniuose vaikų globos namuose, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą **šeimoms ir vaikams**;

- asmens apgyvendinimo laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose, trumpalaikės socialinės globos psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje **socialinės rizikos suaugusiems asmenims**.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje:

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius	Atvejo vadybininkų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto		
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose (2020 m. duomenys):				
1.1.	biudžetinėse	94	39	220	9
	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras	38	13	73	6
	Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai	20	5	27	3
	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	25	10	76	-
	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“	11	11	44	-
1.2.	viešosiose	6	–	5	1
	VšĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“	3	0	2	1
	VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	3	0	3	-
2.	Nevyriausybinių organizacijose	5	5	32	2
	Šiaulių vyskupijos Caritas	1	1	32	-
	LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“	4	4	-	2
3.	Savivaldybės administracijoje	–	–	–	–
	Iš viso:	105	44	257	12

8. Ankstesnių metų Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga.

Įgyvendinant socialinių paslaugų planą, didelę įtaką turėjo plano priemonių vykdytojų bendradarbiavimas. Įgyvendinant planą dalyvavo ne tik Socialinių paslaugų skyrius, Savivaldybės įsteigtų socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai, bet ir kiti Savivaldybės administracijos skyriai, nevyriausybinių organizacijų ir socialiniai partneriai.

Tikslas – kurti saugią socialinę aplinką					
Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	Įvykdymas

1. Didinti bendrųjų, socialinės priežiūros paslaugų įvairovę ir aprėptį ir prieinamumą	Stiprinti nevyriausybinių organizacijų veiklą, teikiant pagalbą asmenims su negalia	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO	Socialinės reabilitacijos paslaugas asmenims su negalia teikia 12 nevyriausybinių organizacijų.	Įvykdyta. Paslaugas teikia 13 NVO.
	Užtikrinti laikino apnakvindinimo ir laikino apgyvendinimo paslaugų nakvynės namuose paslaugos teikimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras	1. Pritaikytas pastatas laikino apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugoms teikti (Tiesos g.3) 2. Pritaikytas pastatas laikino apnakvindinimo paslaugoms teikti (Kauno g. 6)	1. Iš dalies įvykdyta (įvykdytas darbų atlikimo konkursas, pasirašyta sutartis, darbai bus atlikti iki 2021 m. balandžio mėn.). 2. Iš dalies įvykdyta (parengta techninė užduotis dėl paskirties keitimo ir pritaikymas laikino apnakvindinimo paslaugoms teikti, vykdomi projektavimo darbai).
	Plėsti pagalbos į namus paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia	SB	Socialinių paslaugų centras	Pagalbos į namus paslaugos poreikis patenkintas 95 procentais nuo gautų prašymų skaičiaus. Paslaugas gauna ne mažiau kaip 300 asmenų.	Įvykdyta. Paslaugos teikiamos 335 asmenims.
	Plėsti palydimosios globos paslaugos teikimą	SB	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“, Globos namai	Palydimosios globos paslaugos poreikis patenkintas 90 proc. nuo gautų prašymų.	Įvykdyta. Paslaugos teikiamos 8 asmenims.
	Plėsti Socialinio taksi paslaugos teikimą	SB	Konkurso būdu atrinkta įmonė	Socialinio taksi paslaugų poreikis patenkintas 80 proc.	Įvykdyta. Paslauga pradėta teikti nuo 2020 m. rugpjūčio mėn., paslaugos poreikis patenkintas 100 proc. (dėl karantino paslaugos poreikis ženkliai sumažėjęs).
	Didinti Šiaulių mieste teikiamų Socialinių paslaugų prieinamumą ir pasiūlą, stiprinant	ES, SB	Socialinės paslaugų skyrius, Projektų valdymo skyrius, Socialinių	Atlikta socialines paslaugas teikiančių įstaigų teikiamų administracinių bei socialinių paslaugų analizė, naujų socialinių paslaugų poreikio tyrimas, Atlikta analizė ir susisteminta	Iš dalies įvykdyta.

	informavimo, konsultavimo, ir jų sklaidą		išmokų ir pašalpų skyrius	informacija apie senyvo amžiaus žmones ir asmenis turinčius negalią ir jų poreikius; identifiukuotos probleminės sritys, sukurta/įdiegta informacijos teikimo sistema ir parengti reikalingi teisės aktai.	
2. Didinti socialinės globos paslaugų aprėptį ir prieinamumą	Užtikrinti integralios pagalbos teikimą asmens namuose	VB, SB, ES	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Šiaulių vyskupijos Caritas	1. Dienos socialinės globos ir slaugos asmens namuose poreikis patenkintas 90 procentų nuo gautų prašymų skaičiaus. 2. Paslaugas gauna 150 asmenų su sunkia negalia.	1. Įvykdyta. 2. Paslaugas gavo 207 asmenys su negalia.
	Teikti dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose asmenims su sunkia negalia	VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai	Dienos socialinės globos asmens namuose poreikis patenkintas 80 procentų nuo gautų prašymų skaičiaus. Paslaugas gauna 45 asmenys su sunkia negalia	Įvykdyta. Paslaugas gauna 49 asmenys su sunkia negalia.
	Plėsti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje asmenims su negalia	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namų dienos socialinės globos centras „Goda“, Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centras, kompleksinių paslaugų namai „Alka“	1. Paslaugas gauna: Globos namų dienos socialinės globos centre „Goda“ – 73 asmenys, Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centre – 20 asmenų, kompleksinių paslaugų namuose „Alka“ – 4 asmenys. 2. Užtikrinti Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centre grupės asmenims su sunkia negalia (maksimalus asmenų skaičius grupėje – 6 asmenys) veiklą.	Įvykdyta. Paslaugas gauna: Globos namų dienos socialinės globos centre „Goda“ – 74 asmenys, Šiaulių „Spindulio“ ugdymo centre – 24 asmenys, kompleksinių paslaugų namuose „Alka“ – 5 asmenys. 2. Veikla vykdoma.
	Plėsti trumpalaikės (atokvėpio) socialinės globos paslaugas žmonių su negalia šeimos nariams, tėvams ar globėjams, kurie rūpinasi vaikais, suaugusiais	VB, SB	Socialinės paslaugų skyrius, kompleksinių paslaugų namai „Alka“	1. Trumpalaikės socialinės globos (atokvėpio) paslaugas <i>institucijoje</i> gauna ne mažiau 10 šeimų auginančios / prižiūrinčios asmenį su negalia (globėjų, tėvų atostogų, komandiruočių, ligos metu ar kt.). 2. Trumpalaikės socialinės	1. Iš dalies įvykdyta Parengtas ir patvirtintas Laikino atokvėpio aprašas, tačiau poreikio teikti paslaugas institucijoje nėra. 2. Įvykdyta. Paslaugas <i>namuose</i> gauna ne

	žmonėmis ir senyvo amžiaus asmenims institucijoje ir (arba) namuose			globos (atokvėpio) paslaugas <i>namuose</i> gauna ne mažiau 10 šeimų auginančios / prižiūrinčios asmenį su negalia (globėjų, tėvų atostogų, komandiruočių, ligos metu ar kt.).	mažiau 6 šeimos auginančios / prižiūrinčios asmenį su negalia
	Plėsti socialinės globos paslaugų asmenims su negalia infrastruktūrą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius	Parengtas naujo padalinio prie Globos namų Energetikų g. 13 statybos projektas. Planuojamas vietų skaičius – 40.	Vykdomi darbai. Parengta techninė specifikacija, vykdomi projektavimo darbai (derinamas projektas).
	Plėsti Apsaugoto būsto paslaugas negalią turintiems suaugusiems asmenims	SB, VB	Globos namai, kompleksinių paslaugų namai „Alka“	Apsaugoto būsto paslaugas gauna ne mažiau 4 negalią turintys suaugę asmenys.	Įvykdyta. Globos namai teikia paslaugas 4 asmenims.
3. Plėsti paslaugas vaikams ir šeimai	Plėsti bendruomenines paslaugas vaikams	SB, ES	Socialinės paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Projektų valdymo skyrius	Pradėti pasirengimo darbus dėl būstų pritaikymo bendruomeniniams vaikų globos namams. Planuojama pritaikyti 2 būstus. Projekto pabaiga 2022 m. gruodžio 31 d.	Vykdomi projektavimo darbai.
	Plėsti vaikų dienos centrų veiklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, NVO, Projektų valdymo skyrius	1. Finansuojami 7 vaikų dienos centrai pagal jų parengtas programas. 2. Socialinės priežiūros paslaugas gauna 190 vaikų. 3. Pradėti pasirengimo darbai dėl infrastruktūros pritaikymui vaikų dienos centrų veiklai (partneriai 2 vaikų dienos centrai). Projekto pabaiga 2022 m. gruodžio 31 d.	1. Įvykdyta. Paslaugas teikia 9 Vaikų dienos centrai. 2. Įvykdyta. Paslaugas gauna 238 vaikai. 3. Pradėti pasirengimo darbai.
	Užtikrinti bendruomeninių paslaugų šeimai teikimą	ES	Socialinės paslaugų skyrius, Projektų valdymo skyrius, NVO	Šiaulių mieste veikia 2 bendruomeniniai šeimų namai, kurie nemokamai teikia kompleksines paslaugas (psichologinės pagalbos, šeimos įgūdžių ugdymo ir palaikymo, mediacijos, pozityvios tėvystės mokymų ir kt.) šeimai.	Veiklą vykdo 2 bendruomeniniai šeimų namai. Vykdoma
	Plėsti nuolatinių globėjų tinklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centro Globos centras	Paruošti 10 nuolatinių globėjų.	Įvykdyta. Paruošta 12 globėjų (rūpintojų).

Plėsti Socialinių dirbtuvių paslaugos teikimą	VB, SB	Globos namai, kompleksinių paslaugų namai „Alka“	Socialinėse dirbtuvėse vykdomose asmenų darbinio užimtumo veiklose, nesusijusiose su darbo santykiais, dalyvauja 50 asmenų	Ivykdyta. Globos namai, VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“, VšĮ Socialinių inovacijų centras, dalyvaujanti projekte, pradėjo vykdyti Socialinių dirbtuvių veiklą. Paslaugas nuo 2020 m. birželio 27 d. gauna 50 asmenų.
---	--------	--	--	--

2021 m. lyginant su 2020 m., išliks ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis asmenims, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia.

Ilgalaikės socialinės globos paslaugos Šiaulių miesto gyventojams su proto ar psichikos negalia skiriamos pagal asmens (globėjo) pasirinkimą socialinės globos įstaigose, kurių veiklą ir asmenų apgyvendinimo klausimus administruoja Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys:

Siekdami socialinių paslaugų plėtros bei tinkamos gyventojų poreikius atitinkančios socialinių paslaugų sistemos, socialinės paslaugos pirmiausia turi būti teikiamos bendruomenėje ir šeimose, užtikrinant reikiamų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą ir socialinių paslaugų rūšių plėtrą, įtraukiant nevyriausybinės organizacijas ir privačias įstaigas, o teikiant socialines paslaugas sudaryti sąlygas gyventojams išsaugoti žmogiškąjį orumą ir patenkinti jų žmogiškuosius poreikius.

Socialinių paslaugų prieinamumo didinimas

Sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas	Asmenų su negalia socialinis integravimas į bendruomenę (asmenims padėti palaikyti socialinius ryšius su visuomene ir padėti įveikti socialinę atskirtį)	Socialinės globos teikimas esant poreikiui, dalyvavimas vykdant vaiko teisių apsaugą
---	--	--

9.1. Dalyvauti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos įgyvendinamame projekte „Paslaugų teikimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Šiaulių miesto savivaldybės administracijoje ir Šiaulių miesto savivaldybės viešojoje bibliotekoje“ (Nr. 10.1.3-ESFA-R-920-61-0005) veiklos „Šiaulių miesto savivaldybės administracijos teikiamų socialinės paramos paslaugų planavimo, organizavimo ir teikimo procesų ir procedūrų analizė ir tobulinimas“ įgyvendinime, siekiant atlikti Šiaulių miesto socialines paslaugas teikiančių įstaigų teikiamų administracinių bei socialinių paslaugų analizę, naujų socialinių paslaugų poreikio tyrimą, identifikuoti problemines sritis ir parengti piliečių chartiją (projektas įgyvendinamas pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ 10.1.3 uždavinį „Pagerinti visuomenei teikiamų paslaugų kokybę, didinant jų atitikimą visuomenės poreikiams“).

9.2. Didinti pagal galimybes savivaldybės socialinių įstaigų, nevyriausybių ir viešųjų organizacijų teikiamų ir naujų socialinių paslaugų spektrą ir prieinamumą, atsižvelgiant į nuolat augantį paslaugos gavėjų skaičių ir paslaugų poreikį, gerinti jų kokybę, skatinant bendradarbiavimą su NVO ir kitomis įstaigomis.

9.3. Atnaujinti ir plėsti Šiaulių miesto savivaldybėje socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą ir materialinę-techninę bazę, siekiant užtikrinti deramas socialines paslaugas šeimai, vaikams, jaunimui, žmonėms su negalia ir kitoms socialinėms grupėms, stiprinant specialiuosius poreikius turinčių asmenų socialinę integraciją ir mažinant atskirtį:

- Bendruomeninių vaikų globos namų plėtros projekto įgyvendinimas, siekiant plėsti bendruomenines paslaugas vaikams (pradėti darbai dėl 2 bendruomeninių vaikų globos namų (BGVN) pritaikymo (Aušros alėja 39), ir parengti dokumentai dėl atskirų šešių sklypų suformavimo ir adresų suteikimo jiems (Korsako g.);
- Laikino apgyvendinimo tarnybos apgyvendinimo paslaugos perkėlimas iš Pakruojos g. 41 pastato į Tiesos g. 3 pastatą, ir jų pritaikymas paslaugų teikimui;
- Laikino apgyvendinimo tarnybos apnakvindinimo paslaugos perkėlimas iš Pakruojos g. 41 pastato į Kauno g. 6 pastatą, ir jų pritaikymas paslaugų teikimui;
- Kompleksinių paslaugų namų „Alka“ pastato (Vilniaus g. 303) modernizavimo pradžia ir jų pritaikymas paslaugų teikimui;
- Vaikų dienos centrų plėtra (pritaikytų centrų skaičius: 2021 m. – 2);
- Grupinio gyvenimo namų (GGN) steigimas, siekiant plėsti bendruomeninių paslaugų tinklą asmenims su psichine ir (ar) proto negalia ir vykdant institucinės globos pertvarką;
- Šiaulių miesto savivaldybės gyvenamųjų būstų ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas specialiuosius poreikius turintiems asmenims.

9.4. Šiaulių mieste teikiamų socialinių paslaugų prieinamumo ir pasiūlos didinimas, stiprinant informavimo, konsultavimo paslaugų sklaidą (viešinimas).

9.5. Kurti kompleksiskai teikiamų paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam vaikui, negalią turinčiam asmeniui ar jo šeimai (globėjams, rūpintojams) gauti individualias pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje, o kiekvienam likusiam be tėvų globos vaikui augti saugioje ir jo raidai palankioje aplinkoje biologinėje, jos nesant – įtėvių, globėjų šeimoje (sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui (ir neįgaliam vaikui) augti savo šeimoje, o likusiems be tėvų globos vaikams augti globėjų, įtėvių šeimoje ar šeimynoje; sudaryti sąlygas neįgaliams suaugusiems asmenims, jų šeimoms (globėjams, rūpintojams) gauti individualias jų poreikius atitinkančias bendruomenines paslaugas; skatinti visuomenės vertybinių nuostatų kaitą, formuojant teigiamą visuomenės požiūrį į sistemos pertvarką, ir užtikrinti vykdomų procesų viešumą).

10. Priemonių planas.

Siekdami sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę

atskirtį bei užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti 2021 m. priemonės numatytos 2021-2023 m. Socialinės paramos įgyvendinimo programoje, patvirtintoje 2021 m. vasario 4 d. Šiaulių m. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-1 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės 2021-2023 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“. Didesnis dėmesys bus skiriamas socialinės atskirties mažinimui, kurio sieksime šiomis priemonėmis:

Sritis	Priemonė	Tikslinė grupė	Veiksmai
1. Poinstitucinė globa asmenims turintiems negalią	<i>Grupinių gyvenimo namų plėtra (GGN) asmenims turintiems proto ir (ar) psichikos negalią</i>	Asmenys turintys proto ir (ar) psichikos negalią	Pastatyti GGN ir teikti paslaugas asmenims turintiems proto ir (ar) psichikos negalią.
	<i>Apsaugoto būsto paslauga</i>	Darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nustatyta proto ir/ar psichinė kompleksinė negalia	- tęsti „Apsaugoto būsto“ paslaugos teikimą, pasibaigus institucinės globos pertvarkos projektui; - organizuoti „Apsaugoto būsto“ paslaugos teikimo pirkimą.
	<i>Palydimosios globos paslauga</i>	16 – 24 m. jaunuoliai (taip pat ir turintys negalią ar specialiųjų ugdymosi poreikių), paliekantys ar jau palikę globos sistemą arba socialinę riziką patiriančią šeimą	- tęsti „Palydimosios globos“ paslaugos teikimą; - organizuoti „Palydimosios globos“ paslaugos teikimo pirkimą.
	<i>Socialinių dirbtuvių paslauga</i>	Darbingo amžiaus neįgalieji, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nustatyta proto ir (ar) psichinė kompleksinė negalia, kuriems nustatytas nuo 20 iki 55 proc. darbingumo lygis arba nustatyti labai riboti ir riboti bendrieji darbiniai gebėjimai	- tęsti „Socialinių dirbtuvių“ paslaugą, pasibaigus „Institucinės globos pertvarkos“ projektui; - organizuoti „Socialinių dirbtuvių“ paslaugos teikimo pirkimą.
2. Pagalba prižiūrintiems (globojantiems) asmenis turinčius negalią / neturintiems artimųjų	<i>„Laikino atokvėpio“ paslauga</i>	- šeimos, įtėviai ar globėjai, kurie namuose rūpinasi vaikais, suaugusiais asmenimis ir senyvo amžiaus asmenimis turinčiais negalią; - paslaugos budintiems globotojams	Teikti „Laikino atokvėpio“ paslaugą pagal poreikį.
	<i>Pavežėjimo paslauga su pagalba asmenims su negalia</i>	Asmenys turintys negalią	Organizuoti paslaugos pirkimą 3 m. laikotarpiui ir teikti paslaugas pagal poreikį.
3. Pagalba asmenims,	<i>Darbas su jaunimu gatvėje</i>	Jaunas žmogus – asmuo nuo 14 iki 29	- tarpsektorinis ir tarpžinybinis bendradarbiavimas;

patiriantiems socialinės rizikos veiksnius		metų (įskaitytinai), leidžiantis laiką gatvėje, prekybos centruose ir pan.	- atvirų jaunimui erdvių radimas ir paslaugų teikimas; - gatvės darbuotojai įvairiomis formomis teikia asmeninę, socialinę bei ugdomąją pagalbą arba nukreipia, palydi į jau veikiančias institucijas, organizacijas.
	<i>Vaikų dienos centrų plėtra</i>	Vaikai, augantys socialinę riziką patiriančiose šeimose, mažas pajamas turinčiose šeimose ir t.t.	- akredituotos dienos socialinės priežiūros paslaugos teikimas ir finansavimas VB ir SB lėšomis; - naujų vaikų dienos centrų steigimo skatinimas Medelyno seniūnijoje ir pietinėje Šiaulių miesto dalyje.
	<i>Laisvės atėmimo bausmę atlikusių asmenų integracija į visuomenę</i>	Laisvės atėmimo bausmę atlikę asmenys	- tarpsektorinis ir tarpžinybinis bendradarbiavimas dėl paleidžiamų asmenų socialinių paslaugų poreikio; - tarpininkavimo ir prevencinių priemonių vykdymas
4. Kompleksinių paslaugų šeimai plėtra	<i>Trečiųjų šalių gyventojų įtraukimas į miesto bendruomenės gyvenimą</i>	Trečiųjų šalių gyventojai, atvykę gyventi į Šiaulių miestą	- dalyvauti Socialinių paslaugų ir priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SPPD) projekte partnerio teisėmis, pagal 2014–2020 metų Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo programą; - identifikuoti užsieniečių poreikius ir bendruomenės ir savivaldybės galimybes, dalyvaujančius ir (ar) galinčius dalyvauti veikiančias įstaigas/organizacija; - kartu su SPPD parengti savivaldybės lygio strateginio planavimo dokumentą, skirtą užsieniečių integracijai; - bendradarbiauti su įmonėmis, kuriose dirba trečiųjų šalių piliečiai.
	<i>Pagalba spec. poreikius turintiems suaugusiems asmenims su negalia</i>	Negalių turintys asmenys	Asmeninio asistento paslaugų teikimas, atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, individualios pagalbos namuose ir viešojoje aplinkoje (palydint ir komunikuojant) teikimas.
5. Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas asmenims turintiems negalią	<i>Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas asmenims turintiems negalią (kokybinis)</i>	Asmenys su negalia	kasmet savivaldybės biudžete numatyti ne mažiau 50 proc. prisidėjimą dėl Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo suaugusiems asmenims turintiems negalią
	<i>Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas vaikams su negalia</i>	Vaikai su negalia	- Būsto ar/ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas 100 proc.; - sensorinių priemonių įsigijimo išlaidų kompensavimas 100 proc.
6. Socialinių paslaugų prieinamumo didinimas	<i>Informavimas ir konsultavimas socialinių paslaugų klausimais</i>	Senyvo amžiaus asmenys ir asmenys su negalia	sistemos dėl informacijos apie socialines paslaugas teikimo trumpuoju telefono numeriu sukūrimas ir įgyvendinimas.

	<i>Socialinių paslaugų poreikio tyrimas (apklausa)</i>	Senyvo amžiaus asmenys ir asmenys su negalia	atlikti socialinių paslaugų poreikio pagal tikslines grupes analizę - tyrimą (surinkti informaciją apie socialinių paslaugų poreikius senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia (parengti jų registrą)).
	<i>Viešosios infrastruktūros prieinamumas asmenims su negalia</i>	Asmenys su negalia	- teikti tikslinę informaciją dėl priemonių gerinančių aplinkos prieinamumą ir mobilumą asmenims su negalia (parkai, rekreacinės zonos, pastatai ir kt.); - įgyvendinti priemones, didinančias socialinių paslaugų plėtrą ir prieinamumą asmenims su negalia (socialines paslaugas teikiančių įstaigų pritaikymas ir kt.).
7. Užimtumo didinimo programos įgyvendinimas	<i>Subsidija steigiant darbo vietas darbingo produktyvaus amžiaus asmenims, auginantiems vaikus su negalia / iš darbo rinkos iškritusiems asmenims</i>	Miesto gyventojai, registruoti Užimtumo tarnyboje	- bendradarbiauti su Užimtumo tarnyba, - vykdyti darbdavių atranką dėl asmenų, registruotų Užimtumo tarnyboje; - skatinti darbdavius įdarbinti asmenis, kurie finansuoti užimtumo didinimo programos lėšomis, sudaryti nuolatinius darbo santykius.
	<i>Suteikti pagalbą ir sudaryti sąlygas Šiaulių regiono ekonomiškai neaktyviems, socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams integruotis į darbo rinką per praktinių darbo įgūdžių suteikimą ir vaikų priežiūros paslaugų organizavimą</i>	Darbingi gyventojai, kurie yra ekonomiškai neaktyvūs bei socialinę atskirtį patiriantys šeimos: socialinės rizikos šeimos, daugiavaikių šeimų nariai, tėvai (motinos), vieni auginantys vaiką (-us) iki 14 metų ir kt.	- Profesinis orientavimas, motyvavimas imtis aktyvios veiklos (individualizuotas konsultacijų ciklas); - ekonomiškai neaktyvių asmenų neformalusis švietimas (profesiniai teoriniai ir praktiniai profesinių kompetencijų mokymai); - praktinių darbo įgūdžių įgijimas ugdant darbo vietoje pagal pameistrystės darbo sutartį; - integraciją skatinančios veiklos „Palik ir eik“ (organizuojamos vaikų priežiūros paslaugos, sudarant sąlygas tikslinių grupių atstovams integruotis į darbo rinką ir atliepti darbo rinkos paklausą).

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2021 metais

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Socialinės globos namai suaugusiems asmenims su negalia Senyvo amžiaus žmonių socialinės globos namai	60
2.	Ilgalaikė socialinė globa	Asmenų, turinčių psichinę ir proto negalią, socialinės globos namai	15
3.	Trumpalaikė socialinė globa		Pagal poreikį
4.	Kitos socialinės paslaugos		Pagal poreikį

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai ir jų įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		2020 m. (177 489 400)	2021 m. (174 442 100)
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, Eur	5 612 600	7 569 600
1.1.	palyginti su visu savivaldybės biudžetu, proc.	3,16	4,34
2.	Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, Eur	2 498 800	2 624 700
	iš jų:		
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	571 100	634 400
2.2.	asmenų, turinčių sunkią negalią, socialinei globai organizuoti	1 469 600	1 555 200
2.3.	darbo rinkos politikos priemonėms ir gyventojų užimtumo programoms įgyvendinti	109 500	132 800
2.4.	pagal teisės aktus savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti	348 600	302 300
3.	Valstybės biudžeto lėšos, Eur	259 400	410 900
	iš jų:		
3.1.	Vaikų dienos centrų veiklai organizuoti	0,00	132 000
3.2.	Būsto ir aplinkos pritaikymui neįgaliesiems	83 500	100 000
3.3.	Socialinės reabilitacijos bendruomenėje paslaugų neįgaliesiems projektams finansuoti	175 900	178 900
4.	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (<i>Globos koordinatoriai (institucinės globos pertvarka), integrali pagalba (dienos slauga ir globa) asmenims namuose, kompleksinės pagalbos paslaugos šeimai, bendruomeninių paslaugų vaikams plėtra, bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Šiaulių mieste, paslaugų centro vaikams įkūrimas Šiaulių regione</i>), Eur	851 900	2 809 900
	Iš viso, Eur	9 222 700	13 415 100

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2021 metais planuojami pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai yra tie patys, kaip ir ankstesniais metais – savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos, kitos valstybės biudžeto lėšos (iš Neįgalųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Socialinių paslaugų priežiūros departamento) ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. Asignavimai skiriami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, tvarkos aprašais ir kitais teisės aktais. Prognozuojama, kad 2021 metais, palyginus su 2020 metais, išlaidos socialinėms paslaugoms didės, nes Europos Sąjungos ir savivaldybės biudžeto lėšomis bus įgyvendinami nauji projektai: „Vaikų socialinės integracijos skatinimas Jelgavos ir Šiaulių miestuose“, „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Šiaulių mieste“, „Paslaugų centro vaikams įkūrimas Šiaulių regione“, taip pat 2021 metais planuojama atlikti mokslo paskirties

pastatų, esančių Šiaulių mieste, Tiesos g. 3, kapitalinio remonto darbus, apjungiant pastatus ir keičiant jų paskirtį bei pritaikyti juos laikino apgyvendinimo paslaugoms teikti.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (Eur)	
		2020 m.	2021 m.
1.	Socialinių paslaugų pirkimas (<i>kompleksinės paslaugos krizinės motinystės atveju, pavėžėjimo su pagalba paslauga asmenims, turintiems negalių</i>)	22 800	63 000
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	4 446 000	4 113 000
	iš jo:		
2.1.	savivaldybei pavaldžių įstaigų (<i>Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Vaikų globos namai, Kompleksinių paslaugų namai „Alka“</i>)	3 998 400	3 617 900
2.2.	savivaldybei nepavaldžių socialinės globos įstaigų (<i>valstybinių, savivaldybių, privačių ir viešųjų</i>)	447 600	495 100
3.	Socialinės globos paslaugos vaikams, likusiems be tėvų globos (<i>instituciniai, bendruomeniniai vaikų globos namai, šeimos, pagalbos pinigai globėjams</i>)	535 100	674 200
4.	Socialinių paslaugų programų finansavimas (<i>vaikų dienos centrai, būsto pritaikymas neįgaliesiems (suaugusiems asmenims ir vaikams su sunkia negalia), neįgaliųjų socialinės reabilitacijos bendruomenėje projektai</i>)	154 700	202 000
5.	Kitos socialinės paslaugos (<i>kūdikio kraiteliai, parama EPLSAF lėšomis finansuojamo projekto įgyvendinimui (LPF „Maisto bankas“), Nakvynės namai, Europos Sąjungos projektų įgyvendinimas: Bendruomeninių paslaugų plėtra vaikams, Vaikų socialinės integracijos skatinimas Jelgavos ir Šiaulių miestuose, Paslaugų centro vaikams įkūrimas Šiaulių regione, Apgyvendinimo paslaugos asmenims su proto ir psichikos negalia, išvadų rengimas, informavimo sistema apie teikiamas socialines paslaugas, pagyvenusių asmenų ir asmenų su negalia Šiaulių mieste duomenų analizės parengimas</i>)	454 000	2 517 400
	Iš viso, Eur	5 612 600	7 569 600

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant plėsti socialinių paslaugų infrastruktūrą mieste ir gerinti socialinių paslaugų kokybę, būtina užtikrinti žmogiškųjų išteklių plėtrą, investuoti į socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir pritraukti daugiau socialinių darbuotojų, kurie galėtų ir norėtų dirbti su šeimomis, patiriančioms rizikas. Įsigaliojus vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkai, didelis dėmesys yra

skiriamas socialinių darbuotojų, atvejo vadybininkų ir kitų specialistų, dirbančių su šeimomis, mokymams ir jų darbo užmokesčio didinimui, todėl planuojamas didesnis šių lėšų poreikis.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Planuojama, kad Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti ir socialinių paslaugų plėtrai užtikrinti naudojamų lėšų poreikis didės dėl šių priežasčių:

1. Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis socialinėms paslaugoms didės dėl 2020 m. balandžio 16 d. tarybos sprendimu Nr. T-108 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 7 d. sprendimo Nr. T-45 „Dėl pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, padidintų pagalbos pinigų skyrimo šeimoms, globojančioms (rūpinančioms) vaikus. Taip pat prognozuojama, kad savivaldybės biudžeto išlaidų dalis didės dėl planuojamų naujų projektų, kurių įgyvendinimui reikės savivaldybės prisidėjimo savo lėšomis („Vaikų socialinės integracijos skatinimas Jelgavos ir Šiaulių miestuose“, „Paslaugų centro vaikams įkūrimas Šiaulių regione“), taip pat 2021 metais planuojamų atlikti mokslo paskirties pastatų, esančių Šiaulių mieste, Tiesos g. 3, kapitalinio remonto darbus, apjungiant pastatus ir keičiant jų paskirtį bei jų pritaikymo laikino apgyvendinimo paslaugoms teikti

2. Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų dalis didės dėl augančio ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavėjų su sunkia negalia skaičiaus ir didėjančių socialinės globos kainų.

3. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų dalis didės dėl planuojamų įgyvendinti projektų: „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Šiaulių mieste“, „Paslaugų centro vaikams įkūrimas Šiaulių regione“.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija – kurti gyventojų poreikius atitinkančią socialinių paslaugų sistemą, siekti, kad socialinės paslaugos būtų teikiamos bendruomenėje ir šeimose, užtikrinti reikiamų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą ir socialinių paslaugų rūšių plėtrą, įtraukiant nevyriausybines organizacijas ir privačias įstaigas, o teikiant socialines paslaugas sudaryti sąlygas gyventojams išsaugoti žmogiškąjį orumą ir patenkinti jų žmogiškuosius poreikius.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A1-83 patvirtintas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metais veiksmų planas.

Įgyvendinant šį planą ir Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų (toliau – Vaikų globos namai) teikiamos socialinės globos pertvarkos 2020–2023 metų priemonių planą, patvirtintą Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 6 d. sprendimu Nr. T-32, bus vykdoma nuosekli vaikų socialinės globos pertvarka ir kuriamos naujos socialinės paslaugos bendruomenėje:

- 2021 metais iš institucinių Vaikų globos namų išvyks 8 pilnametystės sulaukę vaikai;

- 2022-01-01 instituciniuose Vaikų globos namuose gyvens 22 globotiniai/rūpintiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa/rūpyba. 2022 metais 16 vaikų apsigyvens Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (toliau – BVGN), išvyks 7 pilnametystės sulaukę vaikai ir vienas iš BVGN. 2022-12-31 BVGN gyvens 16 vaikų;

- 2023 metais iš institucinių Vaikų globos namų išvyks 2 pilnametystės sulaukę vaikai. BVGN sumažės vaikų, nes išvyks 2 pilnamečiai, tad jų vietoje bus galima apgyvendinti naujai atvykusius vaikus. BVGN gyvens 13 vaikų. 2023-12-31 instituciniuose Vaikų globos namuose – 0 vaikų. Padaugėjus vaikų skaičiui, kuriems bus reikalinga nuolatinė globa/rūpyba, reikalingos lėšos Bendruomeninių vaikų globos namų patalpoms pirkti arba nuomoti.

Taip pat bus siekiama 2020-2023 metų laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią ir likusiems be tėvų globos vaikams, įskaitant kūdikius, šeimoms bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemos kūrimą, kompleksinių paslaugų šeimai teikimo bei integralios pagalbos namuose paslaugų plėtrą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos.

Per ateinančius 3 metus Šiaulių miesto savivaldybėje prognozuojama šių socialinių paslaugų plėtra:

- **didinti socialinių paslaugų prieinamumą** teikiant informavimo ir konsultavimo socialinių paslaugų klausimais paslaugas visomis informavimo priemonėmis (trumpuoju numeriu - telefonu, el. paštu, internetu, TV priemonių pagalbą ir kt.);

- **didinti socialinių paslaugų į namus mąstą** pagal individualius asmens ir šeimos poreikius;

- **teikti Apsaugoto būsto paslaugą negalią turintiems suaugusiems asmenims**, siekiant perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimo (konsultuoti, tarpininkauti, ugdyti socialinius įgūdžius ir juos palaikyti, gyvenamosios vietos suteikimas bendruomenėje dalinai savarankiškiems suaugusiems asmenims su negalia, derinant tai su individualia atvejo vadybininko pagalba ir kitomis paslaugomis bendruomenėje, padedančiomis plėtoti ir palaikyti asmenų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, siekiant visiško jų savarankiškumo);

- **teikti „Laikino atokvėpio“ paslaugą** Šiaulių miesto žmonių su negalia šeimos nariams, tėvams ar globėjams, kurie rūpinasi vaikais, suaugusiais žmonėmis ir senyvo amžiaus asmenimis su negalia jų namuose, sudarant sąlygas tėvams, globėjams, rūpintojams atgauti jėgas bei suteikti galimybę dalyvauti darbo rinkoje, sociokultūriniame visuomenės gyvenime;

- **teikti socialinės priežiūros – palydimosios globos paslaugą**, siekiant užtikrinti, kad visiems mažiau galimybių turintiems 16–24 metų amžiaus jaunuoliams būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė ir kita pagalba bei tikslinės paslaugos, siekiant šių jaunuolių sėkmingos adaptacijos bendruomenėje, pereinant į savarankišką gyvenimą. Ši paslauga teikiama tuo metu, kai jaunuoliai rengiasi palikti globos instituciją, rūpintojo ar socialinę riziką patiriančios šeimos namus arba jau yra pradėję savarankiškai gyventi, tačiau, siekiant jaunuolio pilnavertiškos integracijos į visuomenę ir savarankiškumo užtikrinimo, jam toliau teikiamos paslaugos ir parama. Paslauga gali būti teikiama (taip pat ir turintiems negalią ar specialiųjų ugdymosi poreikių), paliekantiems ar jau palikusiems globos sistemą arba socialinę riziką patiriančią šeimą;

- **teikti asmenims turintiems negalią Socialinių dirbtuvių paslaugą**, siekiant didinti asmenų, turinčių proto ir (ar) psichikos negalią, įsidarbinimo atviroje darbo rinkoje galimybes, ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinus įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės (produkto) gamybą ir (ar) paslaugos atlikimą. Socialinėse dirbtuvėse vykdoma asmenų darbinio užimtumo veikla, nesusijusi su darbo santykiais (dalyviai – iš dalies savarankiški asmenys nuo 18 metų; asmenys, kuriems nustatytas nuo 20 iki 55 proc. darbingumo lygis arba nustatyti labai riboti ir riboti bendrieji darbiniai gebėjimai);

- **plėsti pavežėjimo su pagalba paslaugą asmenims turintiems negalią**, kuri padeda užtikrinti negalią turinčių žmonių kelionių organizavimą į ekonominio ir socialinio užimtumo vietas (darbą, įvairias organizacijas, ligoninę, universitetą, kiną, teatrą, parduotuvę, koncertą, susitikimą ir kt.), padidina negalią turinčių žmonių mobilumą, suteikia galimybę nevaržomai judėti, lankytis įvairiose vietose už palankią kainą;

- **trečiųjų šalių gyventojų įtraukimas į miesto bendruomenės gyvenimą**, identifikuoti užsieniečių poreikius ir bendruomenės ir savivaldybės galimybes, dalyvaujančius ir (ar) galinčius dalyvauti veikiančias įstaigas/organizacija;

- *teikti socialines paslaugas laisvės atėmimo bausmę atlikusių asmenų integracijai į visuomenę*, stiprinant tarpžinybinį bendradarbiavimą;

- *vykdyti darbą su jaunimu gatvėje*, kai darbas su jaunimu vyksta ne institucinėje aplinkoje, bet tiesiogiai neformaliose jaunimo susibūrimo vietose (viešosiose erdvėse, gatvėse, parkuose, kavinėse, sporto aikštynuose, klubuose ir kt.), siekiant mažinti jaunimo, leidžiančio laiką gatvėje, socialinę atskirtį ir didinti jo galimybes visaverčiai dalyvauti visuomenės gyvenime (užmegzti santykius su sunkumų patiriančiu jaunimu, didinti jaunimo motyvaciją keistis ir kurti tvirtus, pagarbius, abipusiu pasitikėjimu grįstus tarpusavio santykius, padėti jaunimui atkurti arba užmegzti ryšius su socialine aplinka, įgalinti jį naudotis įvairiomis savivaldybės teritorijoje jaunam žmogui teikiamomis paslaugomis, suteikti informaciją, organizuoti ir įgyvendinti veiklas, padedančias didinti jaunimo sąmoningumą nusikalstamo elgesio, tabako, alkoholio, narkotinių ar kitų psichotropinių medžiagų vartojimo klausimais);

- *vykdyti globėjų/rūpintojų paiešką*, atranką, mokymus, skatinančius ir remiančius vaikų globą šeimose ir šeimynose Šiaulių mieste (vaikams, likusiems be tėvų globos);

- *vykdyti kompleksinių paslaugų plėtrą*, teikiant paslaugas šeimai, auginančiai vaiką su specialiaisiais poreikiais, elgesio ir emocijų sutrikimais, negalia ar sunkia negalia, raidos sutrikimų turintiems vaikams (nuo 0 iki 6 m.), bei vykdyti integraciją į visuomenę ankstyvo amžiaus vaikams, turintiems psichologinės, motorinės ir socialinės raidos sutrikimų ir jų rizikos veiksnių, bei jų tėvams (globėjams) (kompleksinių paslaugų namai „Alka“);

- *skatinti vaikų dienos centrų kūrimąsi ir plėtrą* Šiaulių mieste, suteikiant vaikams, augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose, deramas sąlygas ugdymo (si) poreikiams patenkinti;

- *didinti socialinių paslaugų į namus mąstą* pagal individualius asmens ir šeimos poreikius;

- *nuosekliai pereiti nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų* neįgaliems asmenims ir jų šeimoms (grupinio gyvenimo namų steigimas).

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis.

Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms bendrame Savivaldybės biudžete 2019 metais sudarė 3,19 procento, 2020 metais – 3,16 procentų, 2021 metais – 4,34 procentų.

Kasmet didėjant socialinių paslaugų poreikiui ir kylant teikiamų paslaugų kainoms, siekiant užtikrinti socialinių paslaugų tęstinumą, socialinėms paslaugoms skiriamų lėšų dalis kasmet didėja.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams.

Numatoma, jog socialinių paslaugų poreikis socialinės atskirties žmonių grupei nežymiai kis, todėl bus stengiamasi šį poreikį realizuoti įvairiais būdais per skirtingas funkcijas atliekančias institucijas, įstaigas ir organizacijas. Numatyti biudžetą 3 metams yra sudėtinga, todėl planuojant socialines paslaugas, bus atsižvelgiama į savivaldybės biudžeto galimybes. Numanoma, kad pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai bus savivaldybės biudžetas, valstybės specialiosios tikslinės dotacijos lėšos savivaldybių biudžetams, Europos sąjungos lėšos. Aktualu, kad būtų užtikrintas jau paskirtų ir skiriamų socialinių paslaugų teikimas, jų tęstinumas bei finansavimas, nes didėjant teikiamų paslaugų kainoms, didėja ir išlaidos joms apmokėti. Plečiant socialinių paslaugų prieinamumą ir aprėptį, pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų, prie paslaugų teikimo asmens namuose, reikės didesnio socialinių darbuotojų skaičiaus, todėl didės finansinių išteklių poreikis.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su psichine negalia ir	Pagal poreikį

senyvo amžiaus asmenims su psichine negalia	
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia	Pagal poreikį

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai.

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdys Socialinių paslaugų skyrius pagal kuriojamą sritį, socialines paslaugas teikiančių biudžetinių įstaigų vadovai, perkamų socialinių paslaugų teikėjai (NVO, VŠĮ, Vaikų dienos centrai ir kt.).

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų plano ir jo priemonių tikslingumas bus vertinamas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos planui įgyvendinti ir tikslams pasiekti, analizuojama, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai. Jei jie nepasiekti, bus analizuojama, kokie veiksniai galėjo turėti reikšmės rezultatams, taip pat numatomos priemonės jiems pašalinti ar sumažinti. Planas bus tikslinamas pagal kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų planui įgyvendinti ir tikslui pasiekti.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūra bus derinama su bendra Savivaldybės strateginio plano stebėseną.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas.

Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Efektyvumo vertinimo kriterijai	Pasiekta reikšmė
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančioms vienam savivaldybės gyventojui	53,21 Eur vienam gyventojui
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms	35 proc.
3.	Vietų skaičiaus stacionariose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose)	25,6 proc.
4.	Socialinių paslaugų (įskaitant bendrąsias socialines paslaugas) gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi	8,33 proc.
5.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi	1,96 proc.
6.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais	12,43 proc.
7.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų	32 darbuotojai
8.	Socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų), kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis)	90,4 proc.

Du kartus per metus, atsižvelgus į pateiktus duomenis, bus atliekama pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė. Bus įvertinamos susidariusios aplinkybės ar kliūtys, turinčios įtakos socialinių

paslaugų planui įgyvendinti. Bus analizuojama, ar tenkinamas gyventojų poreikis socialinėms paslaugoms, jei ne – ieškoma alternatyvių paslaugų siekiant sumažinti poreikį kuriai nors paslaugų rūšiai. Taip pat bus kontroliuojama, ar visos plane numatytos priemonės įgyvendinamos, jei ne – analizuojamos priežastys.

Atliekant plano priežiūrą ar vertinant numatytų priemonių efektyvumą, bus vertinamas plano ir jo priemonių tikslingumas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius. Vertinant vykdomų numatytų priemonių efektyvumą, bus vadovaujamasi socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintais socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais dėl pasiektų pokyčių.

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatai bus aptarti viešai surengtoje diskusijoje ir skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje.
